

Vi anmelder studentpakken!

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

Utgave 6 årgang 79

www.universitas.no

Torsdag 6. mars 2025

Forsker anslår 50/50 sjanse for norske bakkestyrker i Ukraina

– VI SKAL TJENE LANDET VÅRT OM NØDVENDIG

Nyhet s. 9

8. MARS:
Kvinnekampen
fortsatt splittet
– Føler oss uvelkomne

Nyhet s. 4 - 5

MILITS HAR TATT
OVER BYEN:

– Redde for å
dø på grunn av
misforståelser

Utenriks s. 16 - 17

STUDENT VIL
REDDE HURUM-
MARKA

– Solgt bak ryggen vår

Nyhet s. 6 - 7

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Dagny Mathilde Mohn**
dagny.mohn@gmail.com 46854623

Nyhetsredaktør: **Thea Eide**
Thea.eidee@gmail.com 93279217

Fotosjef: **Sara Aarøen Lien**

Desksjef: **Mona Soopalu**

Nettredaktør: **Idun Kjøl Wiig**

Uttegner: **Ida Fjeld**

Uttegner: **Lia Askew**

Uttegner: **Nora Hognes Berg**

Uttegner: **Sondre Kløvfjell**

Deskjournalist: **Freyja Eikrem Ims**

Korrektursjef: **Astri Lovett Hageberg**

Daglig leder: **Maryam Amini**

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

Klimaendringene har ingen kollisjonspu

Dagny Mathilde Mohn,
Ansvarlig redaktør

Sikkerhetspolitikk er på alle lepper i disse dager. Å skrive om noe som helst annet føles fånyttet. Alle blikk er rettet mot USA, Ukraina og Russland. Hvilke dommedagstegn våkner vi til i morgen? Står verden til påske?

Men krig og tollmurer er ikke det eneste som lusker i kulissene. I skyggen kryper det en fiende, mye mer tålmodig, mye sluer og minst like farlig. En mer usynlig trussel, som innimellom stikker sitt hode frem og skaper helvete. Hvem er dette, spør du? Jo, det er forfallet av gamle moder jord.

Leder for Unge Høyre Ola Svenneby sa denne uken på Politisk kvarter at sikkerhetspolitikken må være i førersetet for all annen politikk den neste tiden. Han mener vi burde skyve på utslippsmålene og at vi i situasjoner der klimapolitikk og forsvarspolitik er på kollisjonskurs, må gi forsvarspolitikken forkjørsrett. Ikke overraskende fikk Svenneby motstand av AUF-leder Gaute Skjervø. Vi må fortsette å prioritere

klima og velferdsstat, samtidig som vi prioriterer forsvar, mente han.

Svenneby peker på noe viktig når han sier at vi ikke kan prioritere alt. Noe må alltid vike for noe annet, det sier seg selv. I tiden som kommer er det viktig at man gjør tøffe

Beredskapen vår må favne både trusler i nær og fjern fremtid

prioriteringer. Kanskje skal noen lovede velferdstiltak (eller skatte-kutt) få vente i et par år. Man kan vurdere hvorvidt man skal videreføre momsfristaksordningen for elbiler. De ser ut som det hadde gått i den retningen etterhvert uansett. Vi

kan ikke prioritere klima for enhver pris i en situasjon som er så presserende som dagens. Men bør moder jord ha vikeplikt for alle trusler som kan ligge nærmere i tid eller er det å pisse i bukse for å holde seg varm?

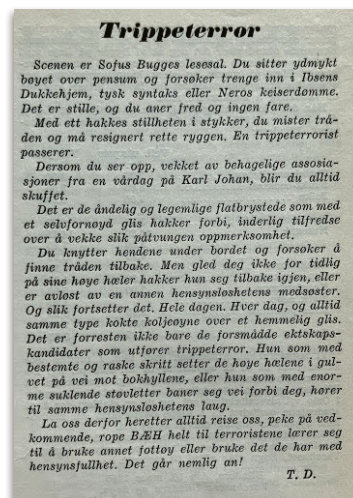
Å motvirke klimaendringer kan ikke utsettes fordi det skjer ting her og nå. Beredskapen vår må favne både trusler i nær og fjern fremtid. En opprustning må etter beste evne inneholde tiltak som holder i mange år. Da må det innføres gode, bærekraftige klimatilak, selv om det krever tøffe prioriteringer. Aller helst vil vi at kloden skal holde i mange år, den også. Opprusting vil også medføre utbygging. Hurummarka er foreløpsett som plassering for en sprengstoffabrikk. Aksjonistene som protesterer mot store naturingrep i nærområdet, er redde for å bli stemplet som Russland-venner. Opprusting vil føre med seg en rekke tøffe valg og steile fronter. Noen må ta de valgene, men de må også tenke på helheten.

Arkivaren

Terror på Sophus Bugge

Har du kanskje irritert deg over litt for høy hvising, knasing, knasking og andre upassende lyder på lesesalen? Du er ikke alene. I 1965 skrev mystiske T. D. et innlegg i Universitas om lydterror: «Scenen er Sofus Bugges lesesal. Du sitter ydmykt bøyet over pensum og forsøker å trengre inn i Ibsens Dukkehjem, tysk syntaks eller Neros keiserdømme». For denne studenten blir de lange tankerekene og lesesalens idylliske stillhet totalt ødelagt av klakk-klakket til studinenes høye hæler: «La oss derfor heretter alltid reise oss, peke på vedkommende, rope BÆH helt til terroristene lærer seg å bruke annet fottøy eller bruke det de har med hensynsfullhet. Det går nemlig an!».

Universitas, Nr. 5. 1965

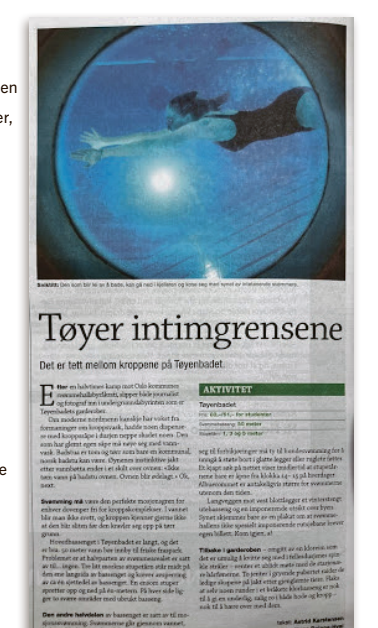
Kommunens svømmehallsbyråkrati

Før Tøyenbadet ble pusset opp til å bli en stor taggevegg med flislagte garderobes, var tøyenbadet litt mer svelt og fylt av svømmere som «glir gjennom vannet hulter i buler som skilpadder», skal vi tro Universitas' misfornøyde anmelder i 2012. For selv om det kun kosta 61 kroner for en student å slippe seg løs i vannet, mente Universitas anmelder at Tøyenbadet manglet både plass, såpedispensere og fukt i badstua. Og i garderoben manglet manerer: «To jenter i gryende pubertet raider de ledige skapene på jakt etter gjenglemte tiere». Flaks at tøyenbadet nå er så dyrt at ungdommen forblir ute i søla.

Universitas, 31.oktober.2012

Historiske skråblikk av Freyja «Feinschmecker» Ims

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SIO.
- Universitas arbeider etter Vier varson-plukens regler for god pressesikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonell ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør

Midt i den store guttekrise, retter pekefingeren seg sakte men sikkert i én retning – jentene

Kvinnehat

Frida A. Hagen,
journalist i Universitas

De siste årene har en ny bølge av misnøye blant unge menn vokst frem, og den har funnet sitt uttrykk på høyresiden. Misnøyen er ikke uberettiget. All statistikk peker mot at unge menn sliter med å finne sin plass i samfunnet. Det er bare ett problem: Det er tydeligvis min feil.

En undersøkelse fra skolevalget i 2023 viser at en av fire unge menn mener at likestillingen har gått for langt. For ett år siden uttalte Fpu-leder Simen Velle til TV 2 at «all likestillingspolitikk har handlet om å løfte kvinnene, og det har gått på bekostning av oss menn». Velle justerte i etterkant uttalelsen, men det satte fyr på debatten, og i tiden etterpå kom det rekordmålinger som viste at Frp vokste blant unge menn.

Vi har vært tålmodige. Dører og samfunnsdebatter ble åpnet for å forstå. Jeg har hørt på podcaster, sett på dokumenta-

rer og lest flere artikler. Likevel har vi ikke kommet noen vei. Senest forrige uke uttalte en ung mann til VG at «menn som meg blir nedsnakket og ikke hørt. Det er få som hører på en som meg fordi jeg er mann (20)». Menns opplevelse er altså uforandret.

Det er åpenbart at dette er levde opplevelser og følelser som disse guttene sitter med. Jeg tror på at unge menn i dagens samfunn ikke føler seg hørt. Kanskje har de også god grunn til det. Tall fra Unesco viser at mens flere jenter fullfører høyere utdanning og kommer seg inn på arbeidsmarkedet, går tallene ned hos guttene. Da er det klart man føler seg ignorert.

Det er nå seks år siden Stoltenbergutvalget i sin norske offentlige utredning (NOU) ropte varsku om guttenes utgangspunkt i skolen. Det er tre år siden NRK

kom med dokumentarserien *Gutter mot verden*, som handler om unge gutter som havner utenfor samfunnet. Simen Velle var i *Debatten* to ganger i løpet av 2024 på vegne av unge menn som ikke får seg en partner og flykter til høyresiden. I 2024 leverte også Mannsutvalget sin NOU med 35 forslag for å sikre at likestillingen også går i menns favør. Det er rett og slett ikke riktig at ingen lytter til gutta lenger.

Til gjengjeld har vi i tålmodighetens navn tillatt en normalisering av anti-feminisme som er uløselig knyttet til unge menns høyrebølge. I desperasjonens øyeblikk er det lett å peke på den ene grup-

Likestillingskampen har blitt mannehelseproblemenes evige syndeboek

pen som etterhvert har begynt å prestere. Likestillingskampen har blitt mannehelseproblemenes evige syndeboek.

Jeg tror ikke alle gutter som stemmer Frp, hater kvinner. Jeg tror ikke engang at de 47 prosentene av unge menn som sa at de ville stemt på Trump i høst, hadde avgitt samme svar i dag. Men jeg ønsker ikke å utelukke at noe kommer av en ørliten, kri-

blende underbevissthet.

En Forbes-artikkel løfter frem hvordan flere mennesker tar lettere økonomiske råd fra menn enn kvinner. Vi har en underbevisst forutinntatthet om at kvinner ikke hører hjemme i økonomien. I en forverret verdensøkonomi er det lett for 58 prosent av unge menn å tenke at Donald Trump ville vært bedre på å styrke verdensøkonomien enn Kamala Harris.

Flere unge menn står overfor utrolig store problemer, og jeg vil ikke at noe kjønn skal tape på et likestilt samfunn. Jeg kommer likevel aldri til å kjempe for at vi jenter nok en gang skal gjøre oss mindre, når det tross alt er plass til alle. Jeg kjemper derimot for å fjerne kjønnsroller, et bedre skolesystem og sunnere folkehelse, fordi feminisme ganger oss alle.

Til mann (20): Jeg håper at 8. mars-toget som går forbi deg på lørdag, er uten bismak. Jeg håper at du kan være egne forutinntattheter bevisst, også skal jeg gjøre det samme. Til gjengjeld skal jeg dukke opp på mandagen i november, og jeg skal fortsette å lytte. Jeg er også redd for fremtiden, jeg er redd for verdensøkonomien og jeg er redd for samfunnet vårt. Men vi kan bare møte disse verdensproblemene hvis vi kan samarbeide.

Nyhetsredaktør: **Thea Eide**
thea.eide@gmail.com 93 27 92 17

NYHET

Fikk 150.000 for å gjøre ingenting

I perioden 2022-2024 var advokat Ingeborg Moen Borgerud oppnevnt som leder av den såkalte sidegjøremålsnemnda ved UiO. Sidegjøremål er verv og annet arbeid du har utenfor ordinær jobb hos hovedarbeidsgiver. Hvis du ikke får lov av arbeidsgiver å ha et sidegjøremål, kan du klage på dette til nemnda. I Borgeruds lederperiode hadde ikke nemnda noen saker. Likevel fikk hun betalt 150.000 kroner for jobben, ifølge Khrono. Selv om det

ikke kommer inn saker, får nemndlederen ifølge UiO en godtgjørelse på 50.000 kroner i året. Hadde det kommet inn klager som måtte behandles, hadde nemndlederen fått timelønn for dette i tillegg. En som reagerer på dette er stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson (Rødt). — Dette er en liten sum, men slike summer er provoserende når vi vet at det nedbemannes og kuttes til beinet i alle deler av akademia, sier han til Khrono. TE.

Fremdeles splid om

8. mars-komiteen har i år vedtatt en parole om inkluderende feminisme. Det er likevel ikke alle som føler at markeringen er inkluderende nok.

Kvinnedagen

Tekst Laura Vaagland
Foto Shilan Sari

– Vi føler oss uvelkomne i den etablerte feministbevegelsen, sier Lilith Staalesen, styremedlem i Inkluderende feminisme-initiativet (IFI), som arrangerer en alternativ 8. mars-markering, for fjerde år på rad. På grunn av manglende kapasitet vil den alternative markeringen i år ikke være et tog, men foregå på Sentralen.

Den etablerte markeringen arrangeres av 8.mars-komiteen hvert år på Youngstorget, og det holdes åpne møter i forkant hvor det stemmes over hvilke paroler som skal være med i toget. IFI synes parolene som vedtas ikke er inkluderende nok, og ønsker seg blant annet paroler til støtte for transkvinner.

Julie Linner Ruud, nestleder i IFI, forteller at de i mange år deltok på komiteens parolemøter og kom med mer inkluderende forslag, men at møtene var tøffe å delta på. Staalesen er enig. Hun forteller at hun opplevde hatefulle språk og stigmatiserende holdninger på møtene.

Kjenner seg ikke igjen

– Det er jo veldig synd at noen føler det sånn, sier Kathy Joakimsen. Hun sitter i arbeidsutvalget til 8.mars-komiteen, og kjenner seg ikke igjen i den ekskluderende møtekulturen som beskrives. Hun hevder at møteledelsen tar hets alvorlig, og tidligere har bortvist folk som oppførte seg dårlig. Ifi har ikke deltatt på komiteens møter i år.

– Vi har deltatt i mange år, sier Ruud og legger til:

– Klart man må tåle litt kritikk, men det er krevende, spesielt i vår sfære der mange sliter med marginalisering til vanlig.

Kritiserer vedtekter

Mens den alternative markeringen ønsker alle kjønn velkommen i kampen for likestilling, har

IKKE SINT: Julie Linner Ruud og Lilith Staalesen understreker at de ikke er sinte på dem som velger å gå i toget, og at de synes det er fint med mange arrangementer å velge mellom.

8. marskomiteen i sine vedtekter at det kun er dem som definerer seg som kvinner som har tale- og stemmerett på deres møter.

IFI synes vedtaket er lite inkluderende og trekker det fram som en av grunnene til at de ser det

– Du kan være en så god mannlig alliert du bare vil, men du vil aldri forstå helt hvordan det er å være kvinne. Det er kvinnekamper vi står i, og da mener jeg at det er riktig kun å la dem som definerer seg som kvinner være

gler er til for å hindre, men jeg tror vi klarer det fint uten å tie dem, legger hun til.

Staalesen forteller at de i mange år deltok på møter i komiteen og sendte inn endringsforslag nettopp for å gi ikke-binære stemmerett, men at slike forslag ble nedstemt.

Vil nyansere feminismen

Arrangørene av den alternative markeringen er uenige i flere av komiteens vedtekter.

– Regelen om at motstridende paroler ikke får lov å gå i toget betyr at alle utenforstående som ser på får inntrykk av at dette er det all feminismen i Norge kjemper for, fordi vi som er uenige med dem ikke får fremme meningene våre, forteller Staalesen.

Joakimsen synes derimot ikke vedtaket er problematisk. Hun mener parolene favner bredt.

– Vi tar i mot forslag til alle paroler som blir sendt inn, og så er det møtet som stemmer over det,

forteller hun.

IFI understreker at de støtter mange av parolene i det offisielle toget, men at de ønsker å skape rom til enda flere på sine arrangementer.

– Allerede splittet

– Er dere redd for å bidra til en splittelse av det feministiske miljøet ved å ikke stå samlet?

– Vi er allerede splittet, men det er ikke så dramatisk som mange tror, sier Staalesen, som mener dette ikke nødvendigvis er negativt. Hun tror det vil bidra til at feministkampen utvikler seg og blir sterkere.

Joakimsen tror slike debatter bidrar til å få fram flere nyanser, men trekker fram sexkjøpsloven som et splittende tema. Parolen om styrking av sexkjøpsloven er en av sakene IFI ønsker debatt rundt, men som Joakimsen hevder er en viktig sak for mange i kvinnebevegelsen. Loven gjør det

Man må tåle litt kritikk, men det er krevende, spesielt i vår sfære der mange sliter med marginalisering til vanlig

Julie Linner Ruud, nestleder i Inkluderende feminisme-initiativet

nødvendig å arrangere en alternativ markering.

– Vi vil oppnå likestilling og er i den tro at for å få til det, må vi inkludere alle kjønnsidentiteter, forteller Staalesen.

Dette er Joakimsen i 8.mars-komiteen uenig i.

involvert. Det inkluderer selvsagt transkvinner, sier hun.

Staalesen tror kampen mister noe viktig ved å ikke la andre stemmer komme til.

– Vi skal selvsagt ikke la ultramaskuline meninger kuppe møter, som jeg er sikker på at sanne re-

Vant over høyesterett - vil ha erstatning

Studenten som først ble felt for selvplagiat og deretter vant mot staten i Høyesterett, vil nå kreve erstatning, melder Khrono. På en eksamen i 2021 gjenbrakte hun to lengre avsnitt fra en eksamensbesvarelse hun hadde strøket

på tidligere. Daværende Høgskolen i Innlandet mente dette var fusk, og utestengte henne i to semestre. Nå varsler studentens advokat Magnus Stray Vyrje at de vil fremme et erstatningskrav. — Når det begås en feil, så må den rettes opp. Min klient sa fra med en gang hun mottok det første varslet om vedtak, at rettsanvendelsen var uriktig. Men hun ble ikke hørt, sa Vyrje til Finansavisen tidligere denne uken. Vyrje kan ikke nå si hvor stort et erstatningskrav blir. TE.

Sentralbanksjefen besøkte UiO

Denne uken besøkte sentralbanksjef Ida Wolden Bache Universitetet i Oslo. Etter Baches tale fikk studentene mulighet til å stille henne spørsmål. Under spørsmålsrunden var mange studenter nysgjerrige på Sentralbankens politiske posisjon. Hun fikk blant annet spørsmål om hva hun vil si til studenter som ikke ser så lyst på fremtiden og hvordan de

skal holde seg optimistiske. — Vi forsøker å ha et nøkternt forhold til sakene, sa Bache. Sentralbanksjefen sa hun har forståelse for at en skiftende verdensorden lett fører til pessimisme, men mener samtidig at Norge er godt rustet. — Vi står overfor utfordringer, men mange andre land har det verre enn oss. Det er krig og konflikter i mange deler av verden. Vi er et rikt land, med et høyt utdannet folk, og har i tillegg godt samarbeid på tvers av det politiske spekteret, beroliget hun. TE.

8. mars

SYND: Kathy Joakimsen i 8.mars-komiteens arbeidsutvalg synes det er synd at noen føler seg uvelkomne, og skulle heller sett en samlet kvinnebevegelse som feiret sammen.

forbudt å kjøpe sex, men ikke å selge, og er ment å styrke sexarbeideres rettigheter. Dette hevder Staalesen derimot at den ikke gjør.

Who run the world?

Ruud ser frem til lørdagens markeringer og synes mengden ulike arrangementer er positivt. Hun understreker at hun ikke er sint på dem som velger å gå i det offisielle toget.

— Det blir fronta mange gode kamper der også. Abortkamp, sekstimersdag, samtykkelov, sier Staalesen.

— Jeg tror ikke det alltid er negativt at det er mange rettigheter som blir diskutert flere steder. Om noe tror jeg det bare bidrar til at vi når ut til flere, fortsetter hun.

Joakimsen er enig i at mange arrangementer kan være bra, men synes det er dumt at noen føler de må arrangere en alternativ markering.

— Jeg skulle ønske vi kunne være sammen om det, og ha en gi-

Jeg skulle ønske vi kunne være sammen om det, og ha en gigantisk feiring

Kathy Joakimsen, medlem av 8.mars-komiteens arbeidsutvalg

gantisk feiring. Jeg tror det er mye mer som er felles for oss, enn det som er annerledes, avslutter hun.

Gratis bind hos SiO

Studentsamskipnaden SiO har nå innført dispensere med gratis menstruasjonsprodukter på sine helsesentre. — En trygghet til studentene, sier Olivia Skowron.

Mensen

Tekst Anja Natacha Sandvik
Foto Kenneth Novela Gran

Dette kommer som et direkte svar på studentenes ønsker og er ment for å sikre bedre tilgang til nødvendige hygieneprodukter.

Velferdstinget vedtok denne politikken for første gang i 2019. Etter at flere studenter tok opp saken i høst, tok Oliwia Skowron, leder av Velferdstinget, dette videre til ledelsen for SiO Helse og Studentliv.

Skowron forteller at de tok inspirasjon fra en løsning som er tilgjengelig hos Velferdstinget i Agder, men legger til at det også har blitt snakket om at lignende tiltak nylig ble innført ved NTNU og UiB.

Økt trygghet

Dispenserne er plassert på alle SiOs helsestasjoner. Dette tilbudet gir studenter et alternativ som reduserer økonomiske barrierer knyttet til intimhygiene.

Embla Thorgeirsdottir (21), som går tredje året på statsvitenskap på Universitetet i Oslo, mener det var på høy tid at helsestasjonene fikk dette tilbudet.

— Det kan gjøre at de som trenger bind og truseinnlegg føler seg mer komfortable med å oppsøke helsestasjonen, noe jeg mener er viktig å legge til rette for, sier hun.

Oliwia Skowron forteller at de lytter nøye til studentenes behov og føler at SiO har vært flinke til å ivareta og følge opp studentenes ønsker.

— Menstruasjon kan komme helt uforventet, og når man minst venter det. Det er derfor veldig fint at SiO er med på å bidra til en trygghet til studentene, som vet at de kan falle tilbake på dette tilbudet ved behov.

Miljøvennlige valg

For å forhindre overforbruk er dispenserne utstyrt med en mekanisme som kun gir ut én enhet om gangen.

— Dette gjør at man bare kan ta med seg ett truseinnlegg eller bind i løpet av en tidsperiode, sier Skowron.

Dette tiltaket skal forhindre sløsing og sikre at ingen tar mer enn de faktisk trenger.

Produktene er laget av 100 prosent økologisk bomull og er helt fri for kjemikalier eller blekemidler.

— Produktene er trygge å bruke, og vi vet at dette er noe studentene bryr seg om. Mange tenker på klima og miljø.

De opplever at denne løsningen tilfredsstiller alles behov. Både Skowron og Trondsen er fornøyde med at tiltaket nå er på plass og ser det som et viktig steg for å forbedre studentvelferden.

universitas@universitas.no

STOPP EN HAL! SiO Helses nye dispensere gir bare ut én enhet om gangen for å sikre rettferdig fordeling.

SV-student leder aksje

SINT: Vivian Kaulen Nedenes ville vende frustrasjonen i en positiv og konstruktiv retning.

onsbevegelse

Forsvarsdepartementet ønsker å øke produksjonen av militært sprengstoff i Norge. SV-student leder protestaksjoner for å hindre at sikkerhetspolitiske interesser resulterer i voldsomme naturinngrep.

Naturvern

Tekst Mina Rye Wallum
og Emma Skjelten Daasvatn
Foto Isabel Svendsen Berge

– Jeg synes det er kult å se at dette er såpass viktig for folk, sier Vivian Kaulen Nedenes til Universitas. Hun studerer samfunnsgeografi ved UiO, men har den siste tiden også ledet protestaksjoner i hjemstedet Hurum. Demonstrasjonene skjer i etterkant av en mulighetsstudie, hvor Hurummarka foreslås som plassering for ny sprengstoffabrikk.

– Da jeg så forslaget om utbygging ville jeg samle alt sinnet mitt inn i en positiv og konstruktiv retning. Så det første jeg gjorde var å starte en Facebook-gruppe, og det har virkelig fungert!

Facebook-gruppen har per nå 3700 medlemmer. Nedenes sier at engasjementet har vært stort, og at flere har tatt initiativ til protestaksjoner

Utilstrekkelige kriterier

Den 25. februar la Forsvarsdepartementet og sprengstoffselskapet Chemring Nobel frem en mulighetsstudie for formannskapet i Asker, der forslaget om å bygge ny sprengstoffabrikk i Hurummarka kom frem. Det begrunnes i økt behov for sprengstoff i Europa og muligheten for 400 nye arbeidsplasser i regionen. Det foreslåtte skogsområdet strekker seg over 4.4 kvadratkilometer.

– Det kan fort være snakk om

Det føles som at ordføreren alt har sagt ja til dette, og at hun har solgt Hurummarka bak ryggen vår

Vivian Kaulen Nedenes, leder for motstandsgruppe

et av de største naturinngrepene i Norge i nyere tid, sier leder for Naturvernforbundet i Hurum og Røyken Håvard Kilhavn. Naturvernforbundet er kritiske til plasseringsforslaget for utbyggingen, og mener kriteriene som legges frem i valgprosessen er utilstrekkelige.

– Hvis man hadde begynt lokaliseringssanalysen med litt andre kriterier, for eksempel ved å in-

volvere aktører som tar hensyn til natur og fugleliv, kunne man ha endt opp med en mindre omstridt plassering, forklarer Kilhavn.

Store dilemmaer

Nedenes forteller at aksjonsbevegelsen i Hurummarka i dag grunner i natur- og friluftsliv. Fra Forsvarsdepartementet ønsker de grundigere konsekvensutredninger og flere forslag til alternative plasseringer. Som Kilhavn er også Nedenes kritisk til plasseringskriteriene som legges frem.

– Et av kriteriene er for eksempel at sprengstoffabrikken må bygges i Oslo-området for å tiltrekke arbeidskraft – noe som

Det kan fort være snakk om et av de største naturinngrepene i Norge i nyere tid

Håvard Kilhavn, leder for Naturvernforbundet i Hurum og Røyken

for meg høres ut som dårlig distriktpolitikk.

Nedenes retter også noe av kritikken mot lokalpolitikere i Asker, og opplever ordførers uttalelser som diffuse og utilstrekkelige.

– Det føles som at ordføreren alt har sagt ja til dette, og at hun har solgt Hurummarka bak ryggen vår, sier Nedenes.

I en kommentar til kritikken forteller ordfører i Asker kom-

mune Lene Conradi at Forsvarsdepartementet har hovedansvar for prosjektet. Da Universitas kontaktet departementet viste de til tidligere svar til Stortinget om mulighetsstudien: Plasseringen vurderes i lys av viktige kriterier og hensyn, og miljøverdier vil vektlegges.

– Jeg vurderer det slik at vi først får en aktiv rolle dersom beslutningen lander på Asker og det

skal iverksettes et formelt planarbeid, sier Conradi. Ordføreren forkaster ikke Forsvarsdepartementets mulighetsstudie.

– Jeg opplever at verden peker på Norge i en svært krevende sikkerhetspolitisk situasjon, og vil respektere beslutningen regjeringen lander på.

Når Universitas spør Nedenes om de sikkerhetspolitiske argumentene for utbyggingen, forklarer hun at protestaksjonene ikke tar utgangspunkt i dette. Imidlertid poengterer hun kompleksiteten ved saken.

– Det er store dilemmaer hele tiden. Flere er redde for å stemple som Russland-venner ved å være motstander av sprengstoffutbygging. Derfor er det viktig for meg at dette blir en sak med fokus på natur- og miljøvern, sier Nedenes.

Mange hensyn som skal tas
Sosiolog og stipendiat ved UiO

Juni Katrine Lie, som også er fra området, forteller at saken er omfattende, og peker på flere hensyn som må tas samtidig.

– Dette er jo en typisk konflikt mellom de som vektlegger behovet for arbeidsplasser og industri på den ene siden, og de som kjemper for vern av natur og rekreasjonsområder på den andre siden, sier hun.

Lie poengterer at dette i et bredere perspektiv også handler om opprustning i lys av den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa og verden.

– Spørsmålet blir jo da om dette kan gå på bekostning av naturen. Er det muligheter for å bygge ut andre steder? Og bør man diskutere etikken rundt det å bygge ut en sprengstoffabrikk?

Behovet for arbeidsplasser i lokalområdet er også et reelt argument for utbyggingen, understreker Lie. Hun forteller at nedleggelsen av en papirmessefabrikk i 2013 førte til tap av nesten 300 lokale arbeidsplasser.

– Jeg savner en bredere analyse som tar flere hensyn – blant annet til lokalbefolkningen.

ANNONSE

AVIS

Pen sum for studenter:

MORGENBLADET

10 uker for 10 kroner

Deretter 50 % studentrabatt

Bestill på morgenbladet.no/student

Da Dagsavisen

Få 50 % studentrabatt på Dagsavisen!

Bestill her:
abonnement.dagsavisen.no/student

dagsavisen@mediacnect.no
Tlf: 22 99 80 00
www.dagsavisen.no

FORENING

LYST PÅ BILLIG VINTERTUR?

Nå får DNT ung-medlemmer full pakke for 745,- på Gjendesheim og Fondsbu

Overnattning, 3-retters middag, frokost og matpakke

LYD- OG LYSUTLEIE

Skal du ha fest?

Utleie av:
- Lyd
- Lys
- Aktivitetsleker
- ute/innekino
- Sceneteknikk
- Silent Disco

10% Student rabatt

DJ BOOKING NORGE AS
www.djb.no

Allt av artister og underholdere

MUSEUM

Astrup Fearnley Museet

Frida Orupabo
On Lies, Secrets and Silence

07.02-27.04.25

U25-medlemskap 190,-
Studentbillett 100,-
Under 20 Gratis

Tilbudsguiden

NOBEL PRÅCE CENTER

Studenter
50 kr

Tirsdag-fredag
kl. 11.00-14.00

Husk gyldig studentbevis.

Nasjonalmuseet

Utstillinger • Arrangementer
Åpninger • Klubbkveld • Bibliotek
Foredrag • Samtaler

Student under 30 år: 120,-
Medlem U25: 349,-

STUDENTBOLIG

ANKER
STUDENTBOLIG

På leting etter et nytt hjem?

www.ankerstudentbolig.no

DANS

DANSESTUDIOET FOR ALLE

SUBSDANS

GRATIS PRØVETIME
10% STUDENTRABATT

SALSA
BREAK
HOUSE
VOGUE
HIPHOP
POPPING
LOCKING
WACKING
DANCEHALL
AFROFUSION

RESTAURANT

Test Johnny Rockets smashburger til studentpris!

SMASH BURGER

135,-

Gjelder ved fremvisning av studentbevis.

Veil. pris 169,-

Johnny Rockets

TILBUDSGUIDEN

UTFORDRERNE: Fra venstre Jihad Al-Mahdi (Solidaritetslista), Herman Tinius Lauenborg Winther (Moderat liste), Ludwig von Hohenstraufen (Unilista) og Viktor Bratberg (Lista).

Nye utfordrere til studentvalget

I år stiller hele fire nye lister til valg om å kapre flest plasser i Studentparlamentet. Alle har troen på at det vil styrke studentenes engasjement i det kommende valget.

Studentparlamentet

Tekst Benedikte Omdal
Foto Isabel Svendsen Berge

– Vi tar faktisk de problemene som påvirker din studiehverdag seriøst. Vi bruker ikke opp ressursene på å leke voksenpolitikere. Vi mener at vi faktisk er studentpolitikere for studenter, sier Herman Tinius Lauenborg Winther fra Moderat liste til spørsmålet om hva som er tre gode grunner til at studentene skal stemme på dem. Winther er også leder i Foreningen for alle konservative studenter (Faks).

Listen er en av fire nye som stiller i årets studentvalg ved UiO. De tre andre er Unilista, Lista og Solidaritetslista. Universitas har møtt dem for å sjekke ut hva de står for.

Vi bruker ikke opp ressursene på å leke voksenpolitikere

Herman Tinius Lauenborg Winther, Moderat Liste

– Vi kjemper for studentene og studentkulturen vi har her på universitetet. Vi representerer bredden av studentene fra ulike fakulteter på universitetet. Og vi tar opp spørsmål om økonomi

ved universitetet, sier Ludwig von Hohenstraufen fra Unilista.

– Vi representerer studenter, vi er den eneste lista med studenter fra alle fakultetene, og vi har også lista med flest navn på, sier Viktor Bratberg fra Lista.

– Stem på noe nytt. Stem på noe som vil faktisk vise solidaritet med våre studenter her i Norge og utlandet. Stem for forandring, sier Jihad Al-Mahdi fra Solidaritetslista.

Lav valgdeltakelse

Hvert år er det valg til Studentparlamentet ved UiO. Det er en kjent sak at få studenter vet når valget holdes og hva de ulike listene står for. Ved fjorårets valg lå oppslutningen på kun 12,59 prosent. Til sammenlikning viser tall fra Statistisk sentralbyrå at valgdeltakelsen ved stortingsvalget for 2021

var på hele 77,2 prosent.

Som tidligere år stiller flere av de kjente listene til valg, som Venstrealliansen og Profesjonslisten. Om de fire nye listene vil bidra til at flere studenter vil bry seg om

valget, gjenstår å se når studentvalget gjennomføres i slutten av april.

Kampsakene

Slik som partiene på Stortinget har sine kampsaker, har de nye listene også visse saker de ønsker å jobbe ekstra for.

Unilista sine kampsaker er studentfrivilligheten, studentkultur og et fritt og kritisk norsk akademia, med solidaritet som en sentral del.

Solidaritetslistas hjertesaker er blant annet internasjonale studenter ved UiO og solidaritet, både nasjonalt og internasjonalt, med studentbevegelser.

Moderat liste vil på sin side arbeide for å gjøre studiehverdagen for studentene bedre, ved å arbeide for praktiske ting som billig mat i kantina, heller enn større politiske saker. Lista vil komme tilbake med hva som er deres kampsaker, men har et ønske om å få gjort noe med «den jævla trappa utenfor GS».

Vi stiller til valg ...

– Hvorfor stiller dere til valg?

– Vi ønsker en politikk som ikke blir ført på partipolitisk linje, sier Unlistas von Hohenstraufen.

– Vi vil skape mer engasjement i studentpolitikken, ved å bruke både humor, men også komme med reelle forslag, trekker Bratberg fra Lista frem.

– Siden starten av situasjonen i Palestina føler vi at vi ikke har blitt ordentlig hørt. Vi har drevet med dette i over et år, og nå prøver vi å komme inn i studentpolitikken

for å få den endringen vi vil ha, sier Al-Mahdi fra Solidaritetslista.

– Vi føler det er en plikt å gi studentene et alternativ til mange lister som er veldig like, og til de som kanskje ikke er så enige i en veldig politisering av campus og dyrere priser i kantina, kan Winther fra Moderat liste fortelle.

Både enige og uenige

– Er dere utfordrere til listene som har vært der i lang tid?

– Vi utfordrer den tradisjonelle modellen med hvordan det har vært å føre opp liste her på universitetet. I stedet for partipolitikk ønsker vi nå litt mer pragmatisk universitetspolitikk, forteller von Hohenstraufen.

– Ingen kommentar, sier Bratberg.

– Jeg vil ikke si det. Vi er enige

Listene som stiller til valg ved Studentparlamentet

- + A-lista
- + Grønn liste
- + Liberal liste
- + Lista
- + Moderat liste
- + Profesjonslisten
- + Reliasten
- + Solidaritetslista
- + Unilista
- + Venstrealliansen

Nostra: Vestibulum, SIT, EU

kelsen er lav ved studentvalget på UiO, og ønsker å gjøre noe med det.

– Studenter føler at de ikke får noen endring av å være i Studentparlamentet, og at de ikke blir hørt, påpeker Al-Mahdi. Winther

Studenter føler at de ikke får noen endring av å være i Studentparlamentet

Jihad Al-Mahdi, Solidaritetslista

med litt og uenige med litt, sier Al-Mahdi.

– Det er jo per definisjon det vi er. Det er sikkert mer enighet mellom oss og noen av de andre listene enn det som står på papiret, men vi vil jo gi mer variasjon, og derfor være uenige med de som har kommet før oss, sier Winther.

– Et tomrom i parlamentet

Både Solidaritetslista og Moderat liste fremhever at valgdelta-

mener at det er et tomrom i parlamentet, og mye av én type politikk, som gjør at mange studenter ikke føler seg representert.

På spørsmål om flere studenter vil bry seg om valget nå som det stiller fire nye lister til valg, svarer samtlige «ja» til dette. Det gjenstår imidlertid å se når studentvalget avholdes 23.-30. april 2025.

Studentene som kan bli sendt ut i krig

MOTIVERT: Erlend Henriksen (22) mener det er umenneskelig å ikke være nervøs, men forteller at nervøsiteten motiverer ham.

Utviklingen i Ukraina har gitt studiet deres ny aktualitet. – Det er umenneskelig å ikke være nervøs, sier førsteårsstudent på Krigsskolen.

Krigsskolen

Tekst Casper Ingebretsen Hauen
Foto Shilan Sari

Universitas møter Erlend Henriksen (22) og medstudent Theodor Mogstad (23) på Linderud. Begge tar en bachelorgrad i militære studier med fordypning i ledelse og landmakt. Etter fullført grad er de utdannede offiserer.

Studentene følger nøye med på mediebildet, som i den siste tiden har endret seg drastisk. På Debatten på NRK tirsdag kveld møttes både eksperter og politiske ledere for å snakke om at Trump nylig har satt all amerikansk militærhjelp til Ukraina på pause. Uten amerikansk støtte blir ukrainske soldaters sikkerhet og en potensiell fremtidig våpenhvileinngåelse preget av ytterligere uforutsigbarhet.

Til tross for den pågående debatten, uttrykker studentene at flertallet på deres kull ikke tar særlig stilling til muligheten for å bli sendt til Ukraina.

– Sannsynligheten for at vi blir utstasjonert er ganske lav,

Sannsynligheten for at vi blir utstasjonert er ganske lav

Theodor Mogstad (23),
førsteårsstudent på Krigsskolen i Oslo

fordi vi går første året. Det er ganske mange før oss i «rekken», sier

Mogstad.

– Vi har meldt oss opp til utdanningen frivillig, og er derfor forberedt på at det en dag kan være oss som blir utplassert, fortsetter han.

– Vi skal tjene landet vårt om nødvendig, sier han stolt.

Til tross for deres rolige tilnærming til konflikten, anerkjenner de den ustabile situasjonen vi står i.

– Jeg anser det som en mye mer utrygg tid for oss i Norge, som grenser til Russland. Det er vanskelig å vite om vi kan bli truet i fremtiden, sier Henriksen.

– Det er umenneskelig å ikke være nervøs, fortsetter han.

Høyaktuell utdanning

– Det er jo bare et par timer ned, så er vi jo i smørøyet av konflikten, sier Henriksen.

Studentene påpeker at uavhengig av hvor nære sannsynligheten er for norsk militær deltagelse i fremtiden, hentes det likevel

er i stand til å forsvare oss i møte med Russland, sier han.

Heier påpeker likevel at ordet «fredsbevarende» er misvisende og feil.

– Det vi snakker om er vel en *tripwire* - en avskrekkende styrke. Med potensiell oppbacking av amerikansk militær, kan en slik koalisjonsstyrke avskrekke Russland nok til å akseptere og respektere en eventuell fredsavtale som kommer på bordet.

Forsker ved Norsk utenrikspolitisk institutt (Nupi) Karsten Friis beskriver den pågående diskusjonen om norsk deltagelse i Ukraina som «prematuro». I en e-post til Universitas skriver han at potensielle styrker sendt til Ukraina ikke vil være fredsbevarende, men heller «en forsterkning av det ukrainske forsvaret, som en sikkerhetsgaranti mot fremtidige russiske angrep.» Dette tviler han på at Russland går med på, og tror heller ikke Nato-land vil *deployere* slike styrker med det første.

Bare et par timer ned, så er vi i smørøyet av konflikten

Erlend Henriksen (22),
førsteårsstudent på Krigsskolen i Oslo

flere eksempler og erfaringer fra krigssonen i Ukraina i undervisningen. De ser mye brutale videoklipp i forelesning, og har selv deltatt på flere foredrag om konflikten.

– Det gir mye mer dybde til undervisningen, sier Henriksen.

– Særlig når vi leser teori om det vi skal drive med videre - *landmakten* - så er det fascinerende at vi på utdanningen i dag kan knytte dette opp mot nåtiden, fremfor for eksempel 1. og 2. verdenskrig, fortsetter han.

– Konflikten blir også en viktig del av eksamen vi har nå snart, legger Mogstad til.

En fredsbevarende rolle?

Professor og tidligere oberstløytnant i Hæren Tormod Heier anslår at det er en 50/50 sjanse for norsk deltagelse i Ukraina.

– Det har alltid vært viktig for norske myndigheter å vise solidaritet for å styrke oppunder det

Likevel påpeker Friis avslutningsvis at «uten økonomisk og/eller militært press på Russland, blir det ingen våpenhvile eller fred i Ukraina».

–Helt frivillig

– Vi som profesjonsutøvere svarer til det som blir kalt *konge*, altså er det regjeringen som bestemmer hva vi skal gjøre. Så min mening er at så lenge vi har tro på det regjeringen uttrykker, så er det det vi kommer til å gjøre, sier Erlend Henriksen.

– Det er som vi sa i sted, helt frivillig å være her, fortsetter Mogstad.

– Jeg tenker det også er viktig å gjøre all nervøsitet om til motivasjon. Å fokusere på å lære og bli så god som overhodet mulig, fordi det er først da, når bjella ringer, at man er best stilt, avslutter Henriksen.

I en tid preget av mye usikkerhet, presiserer Henriksen i en melding til Universitas senere samme dag at det «ikke har blitt vedtatt noe konkrete tiltak fra regjeringen om å sende fredsbevarende styrker til Ukraina, og at styrkebidraget derfor foreløpig kun er rent hypotetisk».

kollektive fellesskapet i Europa, særlig fordi vi på egenhånd ikke

Visste du at legetimen din blir tatt opp av KI?

KI-JOURNAL: Lege hos SiO Helse Anders Sandvei er én av rundt tusen leger i Norge som nå bruker kunstig intelligens til å journalføre konsultasjoner.

SiO Helse sier studenter kan reservere seg mot kunstig intelligens (KI). Men kun 3 av 10 studenter Universitas har snakket med, vet at legetimene deres journalføres av KI.

SiO Helse

Tekst Sunniva M. Roligheten og Illiad Rostami
Foto Shilan Sari

– Jeg ble sjokkert da jeg hørte om det, sier Mikkel Ellis Inchley (21).

Han går honours-programmet ved Universitetet i Oslo (UiO) og er en av flere studenter Universitas har snakket med som er overrasket over at kunstig intelligens (KI) ble brukt til å journalføre legetimene deres.

Siden sommeren 2024 har SiO Helse tatt i bruk KI til journalføring, levert av selskapet Medbric. Teknologien brukes i utgangspunktet i alle legetimer, men pasienter har mulighet til å reservere seg. SiO Helse er fornøyde med løsningen og opplever at få studenter reserverer seg. Av ti studenter Universitas har snakket med på SiO Helse Blindern, visste imidlertid kun tre at legen hadde brukt KI.

Tilliten avhenger av åpenhet

– Har de ikke en plikt til å gi beskjed? spør Merita Grande (24), som studerer sosialt arbeid ved Oslomet. Grande ble først klar over at KI ble brukt under legetimen hennes da Universitas opplyste om det utenfor legesenteret på Blindern.

– Mange er jo skeptiske til bruk av teknologi som KI, så SiO burde helt klart informert bedre, sier hun.

Dersom hun visste på forhånd ville hun likevel ikke reservert seg.

– Jeg har ingenting i mot at leger bruker KI, men det hadde gitt mer troverdighet om de opplyste tydeligere at det blir brukt, sier hun.

For Grande handler det om respekt for den som har legetime. – Skal legen ta i bruk verktøy som kan skremme den som er på konsultasjon, men samtidig ikke forklare hvordan det fungerer? Det handler om å ivareta den som sitter i stolen, sier Grande.

Honoursstudenten Inchley er enig i at SiO bør informere bedre.

– Det jeg blir mest bekymra for, er personvernet. Derfor er det fint med tydeligere informasjon, sier Inchley

Begge studentene har forslag til SiO:

– En enkel løsning kunne vært å opplyse om det i en tekstmelding, når timen bestilles, sier Inchley.

– Mange studenter følger SiO på Instagram, så de kunne for eksempel lagt ut informasjon der, sier Grande.

Studenter som prøvekaniner

Jorunn Thaulow er forsker ved avdeling for allmennmedisin ved UiO. Sammen med førsteamanuensis Jon Espen Ingvaldsen fra NTNU har de grunnlagt Medbric. De første prototypene av Medbric

ble testet på SiO. Nå bruker nærmere 1000 leger teknologien.

– En pasient vil bli informert om at KI brukes til journalføring både via plakater på venterommet og ofte muntlig beskjed, forteller Thaulow.

Hos SiO Helse Blindern gis det informasjon via elektroniske skjermer på venterommet og plakater inne hos legen. På spørsmål om informasjonen er mangelfull, svarer hun at det er opp til legen å avgjøre om det er nødvendig med muntlig informasjon i tillegg. Hun har tillit til at legene gjør riktig vurdering. Thaulow forteller at det gjøres et opptak av konsultasjonen, som fortløpende gjøres om til tekst.

– Da er det en fordel at legen snakker høyt om hva han tenker, ser og finner, noe som også gjør at pasienten føler seg mer involvert, sier Thaulow.

På bakgrunn av teksten genereres et forslag til journalen. Dette kan legen redigere.

– Lyddata slettes med en gang de er gjort om til tekst, og tekstlige data ligger lagret i medbric i 24 timer før de slettes. Så pasientinformasjon lagres ikke noe annet

SiO burde helt klart informert bedre

Merita Grande (24), student ved Oslomet

sted enn i pasientjournalen, forteller Thaulow.

Pasientdata ble ikke brukt i treningsfasen av modellen.

Reelt samtykke

– Legen er helt og fullt ansvarlig for journalføringen. Rent prinsipielt er dette et støtteverktøy, sier Eirik Gulbrandsen, spesialrådgiver i Datatilsynet.

Ifølge ham tar flere i bruk slik teknologi fordi den er ressursbesparende. Datatilsynet følger med på utviklingen av slike løsninger, men mener det er for tidlig å si noe generelt om mulig mislighold ved bruken av teknologien. Han mener det er et rimelig krav fra studentene å vite at det gjøres opptak.

– Grunnprinsippet er at man skal informeres på en slik måte at man enkelt forstår hvordan og på hvilken måte egne personopplysninger behandles, sier Gulbrandsen.

Fornøyd selv om få vet

SiO Helse har ikke tall på hvor stor andel av pasientene som har reservert seg mot løsningen. Direktør for SiO studentliv Trond Morten Trondsen sier han har inntrykk av at studentene får med seg informasjonen om Medbric. Han skriver på epost at SiO «in-

OPPSUMMERER: Medbric sitt KI-verktøy transkriberer et utkast til journal basert på samtalen under konsultasjon.

formerer om transkriberingsløsningen og muligheten til å reservere seg i alle våre ventesoner og inne på legekantoret. Det er også en QR-kode med mer informasjon om sikkerhet ved løsningen».

På spørsmål om informasjonen

Grunnprinsippet er at man skal informeres

Eirik Gulbrandsen, spesialrådgiver i datatilsynet

er god nok, svarer Trondsen at de må gjøre løpende vurdering på om informasjonen er synlig nok.

SiO helse mener løsningen ikke krever eksplisitt samtykke fordi den ikke skiller seg nevneverdig fra annen teknologi brukt i behandling.

På spørsmål om de tror manglende informasjon kan være årsaken til at så få studenter har reservert seg, svarer Trondsen at «inntrykket er at studentene som er kjent med at vi bruker KI til

journalutkast er positive til dette».

Bedre pasientkontakt?

– Så lenge det gjør at legen arbeider bedre, ser jeg ikke noe store problemer med at de bruker KI, sier Asgeir Kråkenes (24), som er matematikkstudent på honours-programmet ved UiO. Selv om han også var uvitende om at KI tok opp legekonsultasjonen da han besøkte SiO Helse, tar han det hele med ro. Han tror utviklingen er uunngåelig.

– Leger har ikke uendelig med tid, sier han.

Han påpeker at KI-verktøy som forenkler journalføringen kan være et nyttig hjelpemiddel, så lenge det fremdeles er legens ansvar å kvalitetssikre journalen.

– Jeg velger å stole på dem som har innført og bruker systemet. Jeg tar det for gitt at det er ment for å forbedre arbeidet, og at de følger regelverket, sier han.

Har mer tid til pasientene

– Løsningen gjengir ikke dialogen, men lager en oppsummering, forklarer Anders Sandvei, allmenn-

lege i SiO. Han forteller at den har åpenbare fordeler, for eksempel at den er tidsbesparende.

– Om vi er heldige gjør dette at vi kan ta inn flere pasienter, sier Sandvei. Han trekker også fram at kvaliteten på teksten er god og gjør det enklere å overta pasienter etter andre leger.

– Jeg opplever at det blir bedre notater enn før. Er du 40 minutter etter skjemaet og skal skrive journal etter en lengre konsultasjon, er det stressende, sier Sandvei.

– Kan Medbric skrive noe som ikke er blitt sagt?

– All KI kan misforstå, men legen lagrer ikke journalen uten å gå igjennom, sier Anders.

KI-løsningen vil for eksempel ikke referere til en tidligere legetime, slik en lege kan gjøre.

– Den oppfatter kun det som blir sagt. Funn fra undersøkelse og egne vurderinger må legen skrive selv. Om noen gråter må jeg kanskje skrive at pasienten tar til tårene, sier Sandvei.

Reagerer på endring i Velferdstinget

De mindre institusjonene i Velferdstinget har fått mindre innflytelse etter endringer, mener NIH-studentenes leder. VT på sin side sier endringene var ønsket.

Velferdstinget

Tekst Kari Haugli Leivdal

Velferdstinget i Oslo og Akershus (VT) har besluttet å omstrukturere sitt råd for de mindre, et råd som representerer 20 mindre utdanningsinstitusjoner.

Praksis har vært at rådet møtes en gang i måneden. Omstruktureringen vil føre til at disse møtene kun skal foregå en gang i semesteret. Dette har skapt reaksjoner.

Tom-Daniel Laugerud, leder for Studentstyret ved Norges idrettshøgskole (NIH), stiller seg kritisk til Velferdstingets behandling av de mindre institusjonene.

– Jeg synes det er svært kritikkverdigg. VT gir ikke en stemme til alle studenter i Oslo. På langt nær. Slik det fungerer nå sitter det fire representanter fra de mindre i Velferdstinget. Vi har ikke mulighet til å delta på lik linje som andre større institusjoner, sier Laugerud.

Vil ikke prioritere VT

Velferdstinget er en interesseorganisasjon og det øverste studentpolitiske organet for studenter i Oslo og Akershus. De største institusjonene er representert med et visst antall representanter hver, vektet etter størrelsen på utdanningsstedet.

De 20 resterende institusjonene er representert ved fire representanter, men gjennom råd for de mindre har studentrådslederne

VTs Råd for de mindre

- + Råd for de mindre er et tilbud fra Velferdstinget for 20 av de mindre utdanningsinstitusjonene som ikke er direkte representert på tinget
- + I utgangspunktet opprettet som et talerør til Studenthovedstaden
- + Holder formøter med studentrådslederne fra disse institusjonene, hvor de kan få gi sin mening om saker som skal opp i Velferdstinget
- + Rådet har pleid å møtes hver måned. Velferdstinget har nå besluttet å kutte dette til en gang i semesteret

Nostra: Velferdstinget

fra samtlige institusjoner hatt mulighet til å få sin stemme hørt.

Laugerud er på sitt tredje år som leder for Studentstyret. Under hans lederskap har styret tatt et aktivt valg om å nedprioritere engasjement i Velferdstinget. Dette har de valgt som en reaksjon på det han kaller et demokratisk problem innenfor VT.

– Sammenligningen jeg bruker er litt som EU/EØS. Vi behandler VT litt som EØS. Vi er på utsiden, vi kan ikke stemme, men 90 prosent av det VT vedtar og gjør er vi jo enige i.

Mens de 20 mindre institusjonene har fire representanter, har Universitetet i Oslo, til sammenligning, 12 egne representanter. Laugerud mener at råd for de mindre har vært en papirrettighet og en «quick fix som ikke har fiksa noe».

– Jeg kan ikke med god samvittighet si at vi skal prioritere å bidra til Velferdstinget sånn som det er i dag.

Her mener han at noe av uenigheten mellom Velferdstinget og de mindre også ligger. VT mener at de mindre blir ivare tatt gjennom rådet, men likevel opplever tinget

TRIST: Oliwia Skowron synes det er synd at noen av de mindre institusjonene velger å trekke seg vekk fra Velferdstinget.

ARKIVFOTO: SIGRID EWING

at de mindre ikke prioriterer VT, påstår Laugerud. Fra Laugeruds standpunkt er ikke VT en prioritet fordi nettopp rådet for de mindre ikke er et tilstrekkelig tilbud.

Uenig i kritikken

Oliwia Skowron, leder for Arbeidsutvalget til Velferdstinget, ser annerledes på situasjonen. Hun presiserer at beslutningen om å endre strukturen til råd for de mindre har blitt tatt i samråd med de mindre institusjonene.

– Vi har sett at det ikke har fungert optimalt og endrer strukturen og tilpasser den til det studentmassen trenger nå.

– Har dere snakket med de mindre institusjonene i forkant av beslutningen?

– Det har vi. Vi hadde ofte dialog med de mindre, og jeg sendte faktisk ut en undersøkelse til de mindre

institusjonene for å høre hvordan de ønsket at samarbeidet med Velferdstinget skulle være strukturert. Der fikk jeg respons på at de bare ville møtes en gang i semesteret.

– Så du opplever at dere fikk positiv respons på denne omstruktureringen?

– Ja, det gjør jeg.

Ifølge Skowron virker det som at det er et ønske fra de mindre institusjonene om å ta del i Velferdstinget, og påpeker at elleve av de mindre institusjonene var representert ved samling senest i januar. Videre mener hun at det er synd at noen velger å trekke seg unna VT, og dermed gir fra seg all sin påvirkningskraft.

Omstrukturere hele Velferdstinget?

Laugerud retter kritikk til struktureringen av hele organisasjo-

nen Velferdstinget, og han lurer på om man ikke hadde vært tjent med en større omstrukturering. Han foreslår en modell lik Norsk Studentorganisasjon hvor alle institusjoner er representert, men stemmene blir vektet basert på størrelsen til institusjonen. Han mener dette kan løse både demokratiske og byråkratiske problemer innenfor Velferdstinget.

Skowron forteller at dette forslaget ikke har vært oppe til diskusjon i Velferdstinget, men at de er åpne for forslag.

– Alle forslag er veldig velkomne, vi tar kritikken på alvor, men da er det fint om den kritikken kommer til oss, så vi faktisk har mulighet til å gjøre noe med det.

universitas@universitas.no

UIO REKTORVALG 2025

Rektorene svarer

Ragnhild Hennum

– Ja, team Hennum vil jobbe for at UiO skal ta i mot afghanske kvinner. Dette må vi gjøre gjennom de etablerte ordningene, som for eksempel Scholars at Risk.

Hanne Flinstad Harbo

– Å arbeide for kvinners rettigheter er en del av universitetets globale ansvar. Som medisin-dekan har jeg lenge vært opptatt av dette, og jeg ønsket nettopp velkommen til et seminar i anledning kvinnedagen om kvinners globale helse, som for eksempel i Afghanistan. Team Harbo vil styrke eksisterende støtteordninger ved UiO – både for truede forskere, men også studenter som er i faresonen, slik vi nylig skrev i Khrono i vårt svar på spørsmål fra Scholars at Risk-komiteen ved UiO. Vi må også jobbe sammen med andre universiteter og organisasjoner om dette.

Giske Ursin

– Team Ursin er sterkt bekymret over at afghanske kvinner fratras retten til utdanning, og vi ønsker å bidra med alternative tilbud. Vi vil blant annet støtte opp om Scholars at Risk for at UiO kan ta i mot akademikere som ikke kan utføre arbeidet sitt ved sin egen institusjon, og vi vil støtte Students at Risk hvor studentaktivister får mulighet til å fullføre sin utdanning ved UiO. Videre vil vi videreføre det viktige arbeidet Stølen har gjort med initiering av Global University Academy for å tilby digital undervisning både til afghanske kvinner, flyktninger og andre i utsatte situasjoner globalt.

Hver uke stiller Universitas et spørsmål til kandidatene som stiller til valg som rektor ved UiO. Denne uka stiller vi spørsmålet: Vil du jobbe for at universitetet skal ta i mot kvinner fra Afghanistan?

STOLT: Veiteberg tror 20-år gamle henne ville vært stolt av den hun er i dag.

Fra bispedømmme til Blindern

Oslos tidligere biskop Kari Veiteberg går inn i et fem måneders vikariat som studentprest. – Jeg vil hjelpe folk å se at de er elskverdige, sier hun.

Livssyn

Tekst Selma Stephansen
Foto Isabel Svendsen Berge

I syv år har Kari Veiteberg vært øverste leder for Oslo bispedømme. Nå takker hun for seg og går inn i et fem måneder langt vikariat som prest for byens studenter.

– Jeg vil jobbe nærmere grasrota, forteller Veiteberg.

Universitas møter henne på det nye Livssynsåpent samtalesenter på Frederikkeplassen på Blindern. Senteret åpnet den 11. november i fjor, med Veiteberg til stede som biskop på åpningen. I dag har hun sin første arbeidsdag der som studentprest.

– Akkurat nå er jeg som et blankt ark som ikke har blitt fylt ennå. Jeg tror det er viktig at jeg

bruker ørene mer enn munnen, sier den tidligere biskopen.

Mangfold

Livssynsåpent samtalesenter er et gratis samtaletilbud for Oslos studenter, med fire ulike livssyn på

Om en tror eller tviler så er dette et åpent samtalesenter, med mindre kø

Kari Veiteberg, studentprest

samme kontor. I tillegg til to prester jobber også en humanist, en buddhist og en katolsk pater der. Neste uke får også senteret to nye

musliske samtalepartnere. Senteret er dermed først i landet til å samle samtalepartnere fra ulike tros- og livssynssamfunn under samme tak.

– Hvordan blir det å jobbe på et så mangfoldig sted?

– Det er en gavepakke. Jeg har jo visst så lenge jeg har vært biskop at Oslo er en mangfoldig by, noe vi må omfavne. Folk skal være stolte av å tilhøre et tro- og livssynssamfunn uansett hva det måtte være. Det tror jeg kan skape bruer, kjærlighet og fred.

Gatas biskop

I 2017 ble Veiteberg utnevnt til biskop i Oslo. Med dette ble hun byens første kvinnelige biskop, og for første gang i historien var det like mange kvinner som menn blant biskopene i Norge. Veiteberg ville jobbe for å gjøre kirken tilgjengelig for alle. Uansett om du kom fra Groruddalen eller Majorstua, skulle kirken være åpen og trygg.

– Det å få være meg som kvinne, men også det å få være

meg med erfaring fra bymisjonen, var viktig, forteller Veiteberg.

Før hun ble biskop jobbet Veiteberg som prest for Kirkens Bymisjon i Tøyen kirke. Blant gjestene var det både rusavhengige, hjemløse og mennesker i vanskelige livssituasjoner. «Gatas biskop» var en tittel den nye biskopen ofte fikk.

– Min hjertesak er at det ikke skal være forskjell på folk, sier Veiteberg.

Psykolog for kristne?

Men hva gjør egentlig en studentprest? I nabobygget sitter SiO-psykologene og tar i mot studenter fra lange ventelister. Om studentprestene er tilgjengelige for alle, uansett tro, burde vi heller gå til dem?

Nei. Studentprestene er tydelige på at de ikke driver med terapi, og at de heller ikke har noen faglig utdanning til dette. De har imidlertid en åpen dør om man skulle trenge å sortere litt.

Samtalenteret har taushetsplikt, men ikke journalplikt. Man

trenger heller ikke henvisning for å stikke innom.

– Her kan man luften en uro, en tanke eller noe man har behov for å bearbeide. Om en tror eller tviler så er dette et åpent samtalesenter, med mindre kø, sier Veiteberg.

Engasjement

Kari Veiteberg har utmerket seg på flere måter for sitt politiske engasjement. Hun er å se både i pride-parade og i Palestina-skjerf utenfor Stortinget.

– Vi kan ikke lese historien om Jesus uten å tenke på at det lever folk i disse områdene i dag, sier Veiteberg.

Hun forteller at dette har medført mange vanskelige samtaler, både med hennes jødiske venner og innad i kirken.

– Hvordan kan vi kjempe for Palestina og samtidig kjempe for alles menneskeverd? Det å kunne være mot Netanyahu men for at både jøder og palestinere kan leve trygt sammen, er noe vi øver oss på å fremme i samtaler og debatter. Kirken i Oslo har vennskap med palestinske menigheter, og vi svikter ikke en venn i nød.

Veiteberg vant også Frydprisen i 2018, utdelt av organisasjonen Fri, for sin «radikale medmenneskelighet».

– Jeg tenker at det å få lov til å være kristen prest og biskop og si at ingen skal tråkkes på er viktig, ikke minst gjelder det våre skeive venner. Jeg vil hjelpe folk å finne ut at de har en verdi, at de er elskverdige, sier hun.

Skikkelig UiO-student

Veiteberg studerte ved Det teologiske fakultet på Universitetet i Oslo på 80-tallet, og beskriver seg selv som en «skikkelig UiO-student». Hun bodde på Sogn studentby, spiste lunsjen sin på Frederikke, satt i studentparlamentet og trente aerobics.

– Det var kjempegøy. Jeg savner drømmetiden. Hvem skal jeg forelske meg i, hvordan skal det bli framover? Samtidig er jeg jo glad for at jeg ikke ble evig student, ler hun.

Den nye studentprestens tips

Vi kan ikke lese historien om Jesus uten å tenke på at det lever folk i disse områdene i dag

Kari Veiteberg, studentprest

til Oslos studenter i dag er tydelig:

– Prøv å anerkjenn deg selv, at du er god nok. Ta dag for dag og nyt solen nå som våren kommer. Hvis det er noe du gruer deg ekstra til - finn en å snakke med.

SV hardt ut mot byrådet: – Ingen unnskyldning

En ny forskrift skal gjøre det lettere å bygge studentboliger i Oslo. – Nå trengs det handling, sier Oslo SV-leder Sunniva Holmås Eidsvoll.

Studentbolig

Tekst Nelly Marie Handloegten
Foto Isabel Svendsen Berge

Mangelen på studentboliger har lenge vært et problem i hovedstaden. For å møte den høye etterspørselen kom Oslo Høyre med et valglofte under kommunevalget i 2023. De ville sette i gang byggingen av 10.000 nye studentboliger i løpet av deres fireårsperiode i byrådet.

I januar i år fikk Sosialistisk Venstreparti (SV) i samarbeid med regjeringen gjennomslag for en forskrift som vil gjøre det langt lettere å bygge nye studentboliger enn før. Studentboliger blir nå et eget arealformål i Plan- og bygningsloven. Dette vil ifølge Norsk studentorganisasjon (NSO) gjøre det lettere å få tilgang til tomter, samt korte ned saksbehandlings-tiden og byggekostandene.

SV etterlyser en handlingsplan fra byrådet

– Nå har byrådet ingen unnskyldning for å ikke innfri valgloftet sitt, sier Sunniva Holmås Eidsvoll, som er leder i Oslo SV.

Hun mener at den nye forskriften og økt statlig finansiering av studentboligbygging gjør at Høyre nå sitter ved dekket bord.

– Det er likevel ingenting som tyder på at de når valgloftet de ga under valgkampen i 2023, sier Holmås Eidsvoll.

Nå har byrådet ingen unnskyldning

Sunniva Holmås Eidsvoll,
leder i Oslo SV

Universitas møter henne på Økern i Oslo, et område hun mener er godt egnet for bygging av nye studentboliger.

Holmås Eidsvoll forteller at SV har fremmet et forslag i bystyret basert på Høyres valglofte om 10.000 nye studentboliger. Forslaget skal til behandling i mars.

SV ønsker at alle partier i bystyret, men særlig Høyre, skal si at dette er et mål de vil jobbe sys-

tematisk for å nå.

– Forslaget har ikke vært i behandling enda, er det ikke for tidlig å kritisere byrådet for fremgangen?

– I byutviklingsbyrådets uttalelse om SVs forslag svarer de blant annet at det ikke er kommunens ansvar å legge frem en konkret fremdriftsplan for igangsettingen av 10.000 nye studentboliger i Oslo innen utgangen av 2027.

Holmås Eidsvoll spør hvorfor Oslo Høyre ga et valglofte de ikke hadde tenkt til å prioritere i deres fireårsperiode i byrådet.

Sier de ikke har gitt løfte

– Hvorfor ga Oslo Høyre et løfte under valgkampen som dere ikke hadde tenkt til å prioritere?

«Vi har ikke et løfte i byråds-erklæringen om 10.000 nye studentboliger i denne perioden. Det er behov for statlig finansiering av flere studentboliger i de store byene. Her må regjeringen komme på banen», skriver byråd for byut-

vikling James Stove Lorentzen fra Høyre i en e-post til Universitas.

Han understreker samtidig at det ikke er kommunens oppgave å bygge studentboliger, men at byrådet ønsker å bidra med god tilrettelegging.

«Byrådet vurderer tomter og bygg som kan være aktuelle og er i dialog med studentsamskipnaden», skriver Lorentzen.

– Hvordan vil byrådet bruke den nye forskriften til å sette i gang byggingen av studentboliger innen 2027?

ger i saksbehandling og vil bruke det nye arealformålet til å vurdere potensialet for studentboliger i nye reguleringssaker framover.

«Vi har derfor bedt staten om at også private aktører skal kunne søke om finansiering til bygging av studentboliger», forteller Lorentzen.

– Prøver å snakke seg unna

Holmås Eidsvoll stusser over svaret til Høyre.

– Til blant annet Dagbladet i 2022 sa de at de skulle være i gang

Vi har ikke et løfte i byråds-erklæringen om 10.000 nye studentboliger

James Stove Lorentzen (H),
byråd for byutvikling

«Vi ser fram til muligheten om å legge inn studentboliger som formål i nye reguleringsplaner i dialog med utbygger», svarer Lorentzen.

Lorentzen forteller at byrådet har tilbudt SiO å kjøpe Hagegata 30 på Tøyen til studentboliger. I tillegg prioriterer de studentboli-

med byggingen innen 2027, sier hun og legger til:

– Hvis de trekker seg på det nå er jo det interessant nok, men da må de avklare hva de mener nå, sier Holmås Eidsvoll, leder for Oslo SV.

– Det var rød-grønt byråd fra 2015 til 2023, hvorfor klarte ikke

SV å bygge flere studentboliger da?

– Det ble regulert studentboliger i den perioden, men en av utfordringene var at den statlige finansieringen var for lav. Den har nå økt, som gjør at man kan få opp tempoet.

Tidligere kunne utbyggere selv velge å bygge studentboliger. Det er først med den nye forskriften at kommunen kan pålegge dem å bygge denne typen boliger, forklarer hun.

Positiv til økt finansiering

– At studentboliger blir til et eget arealformål er et utrolig godt verktøy som kommunene må ta i bruk, sier Kaja Ingdal Hovdenak, som er leder av NSO.

Hovdenak ser positivt på at den statlige finansieringen har økt til 40 prosent.

– Det er et utrolig stort gjennomslag for studentbevegelsen. En større del av regninga blir lagt på staten og ikke studentene, sier Hovdenak.

NSO-lederen mener også at dette kan være med på å presse prisene ned i det private leiemarkedet.

– Og det er jo hele samfunnet tjent med, sier hun.

universitas@universitas.no

NY STUDENTBY?: Sunniva Holmås Eidsvoll, leder i Oslo SV på Økern i Oslo. Et område i byen hun mener kan bli den nye studentbydelen.

Et historisk dødelig år for journalister

VANSKELIGE VILKÅR: Studentene mener at sensur og ubetalt arbeid svekker journalistikken i hjemlandene.

2024 var det dødeligste året for journalister på over 30 år. Masterstudenter fra Tanzania og Uganda beskriver mangel på reell pressefrihet og fravær av massemedia i hjemlandene.

Journalistikk

Tekst Casper Ingebretsen Hauen
Foto Kenneth Novela Gran

– Slik vi har sett i Gaza, kommer nok pressevester på et tidspunkt ikke til å være godt nok lenger, sier Carol Moshi (33) fra Tanzania.

Universitas møter henne på Oslomets campus i Pilestredet. Moshi har tidligere tatt en bachelor i journalistikk. Til høyre for henne sitter Goodness Thomas (24), som også er fra Tanzania. Hun har en bachelor i massekommunikasjon.

Man får kun betalt dersom saken er godkjent av myndighetene

Goodness Thomas (24), utvekslingsstudent i mediefag på Oslomet

Siden 2021 har Oslomet årlig tatt imot ti journaliststudenter fra Uganda og Tanzania, som får ta masteremner der gjennom Norpart-prosjektet.

Modesta Hope Maria (27), Mar-

gret Olore (27) og Pious Nsajja (29) er fra Uganda, alle tre med en bachelor i journalistikk og kommunikasjon. Studentene deltar også dette semesteret i Norpart-prosjektet.

Både Tanzania og Uganda scorer lavt på World Press Freedom Index, som er en årlig rangering av pressefrihet utgitt av Reporters Without Borders (RSF). Uganda (nr. 128) og Tanzania (nr. 97) er begge kategorisert som å være i en «vanskelig situasjon» - den nest laveste kategorien å bli plassert i.

Journalister i skuddlinjen

– Så lenge det finnes mektige personer som ikke vil at viss informasjon skal komme ut, vil vi journalister alltid havne i kryssilden, sier Thomas.

– Nyhetsbildet er dekket av pressevestkledde journalister med skuddsår. Det er veldig skummelt, legger Olore til.

Økt sensur og lite arbeid for journalister i hjemlandene truer integriteten og troverdigheten til yrket.

– Det er veldig strenge regler for journalistikk der vi kommer fra. Det er mye sensur og overvåkning, og det man kan rapportere om er veldig begrenset, sier Modesta.

Studentene forteller at man risikerer å miste arbeid og lønn, bøtlegging, kidnapping, og straf-

feforfølgelse, dersom man skulle stilt seg kritisk til regjeringen.

– Man får kun betalt dersom saken er godkjent av myndighetene, sier Goodness.

Brun konvolutt

De uttrykker også at økt forekomst av «brun konvolutt journalistikk», er med på å forsterke sårbarheten til yrket, særlig i Tanzania. Begrepet brukes for å beskrive journalistikk som, på skjult vis, er betalt for og påvirket av politiske interesser.

– Myndighetene arrangerer jevnlig pressekonferanser der «journalister» mottar bestikkløse for å rose regjeringen, sier Carol.

Borgerjournalistikk har også

Det er veldig strenge regler for journalistikk der vi kommer fra

Modesta Hope Maria (27), utvekslingsstudent i mediefag på Oslomet

vist seg å bli et fremtredende problem i landene.

– I både Tanzania og Uganda har vi et fåtall anerkjente medieprofiler som rapporterer om hva enn de vil, uavhengig av om det er sant eller ikke. Likevel ser befolkningen på omtrent alt de publis-

erer som sannhet, sier Carol.

Flere av studentene uttrykker frustrasjon over dette. De forteller at massemedia har forsvunnet helt fra hjemlandene deres, og mener det er problematisk at journalistikken ikke lenger er objektiv.

– Det er mye desinformasjon og vanskelig å stole på media, sier Modesta.

–Skummel trend

Professor Kristin Skare Orgeret leder Norpart-prosjektet og reflekterer selv over en ny og skummel trend i journalistikken.

– Det er urovekkende at vi ser at stadig flere blir drept nettopp fordi de er journalister. Flere som jobber i felt, føler seg i dag mer utrygge med pressevesten på.

Hun mener NORPART er viktig for å møte folk med annen bakgrunn og dele erfaringer. Hun mener at det i årene fremover vil være viktig å fortsette å internasjonalsere journalistikken på tvers av land, og mener prosjektet bidrar til å forbedre kommunikasjonen mellom Norge og andre land i verden.

– Vi har mye å lære av hverandre. Noen av de største utfordringene verden står overfor i dag, kan ikke løses på nasjonalt nivå. Da vil det å være en del av det internasjonale fellesskapet bli enda viktigere for journalistene, sier Orgeret.

Veien videre

Studentene er takknemmelige som får delta i prosjektet, og har allerede lært mye. Goodness forteller om en ny måte for journalis-

ter å holde seg trygge på.

– Anonymitet kan være svært nyttig for oss journalister. I et av emnene våre har lært om ulike dataprogrammer som beskytter journalistens identitet.

Likevel er studentene selv usikre på om de ønsker å jobbe som journalister hjemme. Pious mener

Flere som jobber i felt, føler seg mer utrygge med pressevesten på

Kristin Skare Orgeret, professor i journalistikk og mediefag på Oslomet

at utfordringene som journalistene i Tanzania og Uganda møter i dag, fører til at færre ønsker å fortsette med journalistikk.

– Det er ikke trygt å jobbe som journalist i hjemlandene våre. Alle med bakgrunn innenfor journalistikk begynner enten å jobbe innenfor kommunikasjon eller politikk. Det er tryggere og gjør at man kan forsørge familien sin.

SAMLING: 27. februar ble minst 11 mennesker drept og 64 skadet, da en bombe gikk av under et møte M23 arrangerte i Bukavu sentrum. Hvem som var ansvarlig er ennå ukjent.

FOTO: ETIENNE BYEKA MAZAMBI

M23-MILITSEN HAR TATT OVER MILLIONBY I ØST-KONGO:

Studenter tør ikke gå ut på kvelden

Studenter i Bukavu frykter for livet etter at M23-militsen tok over byen.

DR Kongo

Tekst Sunniva M. Roligheten

– Vi passet på at vi hadde mat for flere dager og gjemte oss, forteller Fadhili Célestin Habayaremye (22) til Universitas over telefon.

Han studerer i Bukavu, øst i Den demokratiske republikken Kongo (DR Kongo). Den 27. januar erklærte den Rwanda-støttede militsen M23 kontroll over byen Goma, som ligger 100 km fra Bukavu i luftlinje. Militsen har holdt til i området rundt Goma lenge, men at de tok kontroll over millionbyen, sjokkerte innbygger-

ne, forteller Habayaremye. M23 uttalte at de skulle fortsette sør til Bukavu, og helt til hovedstaden Kinshasa.

– Jeg var veldig bekymra for at M23 skulle komme til Bukavu, forteller Habayaremye.

Søndag 16. februar tok militsen kontroll over Bukavu.

En kjent milits

– Etter folkemordet i Rwanda i 1994 var hele regionen fylt av flyktninger. Det skapte uro i det lange løp, forteller Veronique Pouillard, professor i historie ved Universitetet i Oslo (UiO).

Uroen bidro til den langvarige konflikten i Øst-Kongo. Konflikten er den dødeligste siden andre verdenskrig, ifølge International Rescue Committee. Det uttalte målet til M23 er å beskytte tutsi-minoriteter i DR Kongo. Militsen kontrollerte Goma by i 2012, men trakk seg ut etter to uker etter inter-

nasjonale sanksjoner mot Rwanda.

Det er ikke første gang lærerstudenten Habayaremye hører om M23:

– Jeg er født i Masisi i Nord-Kivu, like ved der M23 startet, forteller Habayaremye.

Mens han gikk siste året av bachelorgraden, flyktet foreldrene fra

det vanskelig for foreldrene hans å betale skolepenger.

– Men jeg takker gud for at de lever, for mange er drept, sier Habayaremye.

Ifølge FN er nesten 3000 mennesker drept i Goma etter at M23 tok kontroll over byen i januar i år. Brødrene til Habayaremye gjemte

dager uten å spise, forteller Habayaremye.

M23 ankom Bukavu

I Bukavu artet konflikten seg annerledes. Den kongolesiske hæren (FARC) trakk seg ut av byen før M23 ankom.

– Heldigvis ble det ingen sammenstøt, forteller Habayaremye.

Han studerer master i engelsk ved Teacher Training College (TTC) i Bukavu. Etter at M23 tok makten har skolene vært stengt og aktiviteten redusert.

– Før var folk ute til seint, nå er alle inne før klokka fem i frykt for å bli drept, sier Habayaremye.

Også Lydie Myango (21) studerer engelsk ved TTC Bukavu.

– M23 tar sånne steder som campus, så universitetet ba studentene som bodde der om å dra, sier hun.

Myango forteller om en kaotisk situasjon i forkant av at M23 tok

Dersom de liker deg ber de deg bli med ham, og så voldtar han deg

Lydie Myango (21), student

gården deres. Skolen faren jobbet på var stengt i et år og brødrene til Habayaremye ble sendt til Goma.

– De forlot ikke Masisi fordi de ville, men fordi de måtte, sier Habayaremye. Situasjonen gjorde

seg innendørs i flere dager da Goma ble tatt. De gikk flere dager uten dekning, vann og elektrisitet. Han var bekymret fordi det tok lang tid før de ringte:

– Da sa de at de hadde gått tre

kontroll.

– Via Whatsapp fikk vi informasjon om mangelen på mat og vann i Goma, forteller hun.

Selv om få ble skadet da Bukavu ble tatt, er mange redde.

– Torsdag måtte alle være med å rengjøre byen, hvis ikke banket M23 deg opp. Så alle måtte adlyde, forteller Myango.

20. februar arrangerte M23 en obligatorisk dugnad i Bukavu. Straffen var streng for å ikke delta, slik den er i de månedlige dugnadene i Rwanda. Myango synes det var fint at byen ble rengjort, men reagerer på at det ikke var frivillig.

Frykt for voldtekt

Myango forteller at det går mye rykter om M23s nye regler.

– Noen sa at kvinner ikke får gå med sminke, bukser eller miniskjørt. Mennene skyndte seg å klippe seg fordi folk sa at langt hår var forbudt, forteller Myango.

På Whatsapp så hun en kvinne i miniskjørt ble banket opp, uten at hun vet om det var årsaken. Det florerer med rykter om seksuell vold:

min sier de ikke rekrutteres med tvang, forteller han.

Human Rights Watch har rapportert om tilfeller av tvungen rekruttering i Goma. Habayaremye forteller at ryktene skaper frykt for å gjøre feil:

– M23 sier de ikke trenger fengsel. Tar de deg i noe ulovlig dreper de deg, så folk er redde for å dø på grunn av misforståelser, sier Habayaremye.

Den samme usikkerheten gjelder studiene. Ifølge Habayaremye har M23 sagt at skolene skulle åpne 24. februar, men at mange foreldre var for redde til å sende barna sine. Det er ennå usikkert når universitetene vil åpne.

Konflikt med flere årsaker

Ifølge Pouillard er forskerne uenige om konfliktens årsak.

– Noen tolker det som at krigen reproducerer seg selv. Kongo er blitt en krigsøkonomi der krig er det som gir folk lønn. Andre mener årsaken er smugling av mineraler, sier Pouillard.

Hun forteller at 13 prosent av rwandisk eksport er mineraler, inkludert mineraler smuglet

på grunn av kritikken rettet mot president Tshisekedi, og på grunn av det internasjonale politiske klimaet, sier Pouillard.

Etterlyser sanksjoner

Fredag 21. februar vedtok FN en

Vi må stille president Kagame til ansvar for handlingene i Kongo

Veronique Isabelle Claire Pouillard,
professor i historie ved UIO

resolusjon som ber Rwanda trekke seg ut av Øst-Kongo.

– Men det har vært mange år uten reaksjoner, sier Pouillard.

Hun mener verden har brukt lang tid på å reagere fordi Rwanda har bygget opp et godt bilde internasjonalt. Rwanda bidrar mye til FN-styrker, har bidratt til å bekjempe islamister i Mosambik og vist vilje til å ta i mot asylsøkere fra Storbritannia og Danmark. Hun mener denne velviljen reflekteres i mediene:

– Belgiske medier har stått mer på Kongos side enn det franske medier. Men nå er den franske informasjonen blitt tydeligere, fordi de forstår alvoret, forteller Pouillard.

Hun etterlyser at det internasjonale samfunnet er strengere i kritikken av Rwanda.

– Vi må stille den Rwandas president Kagame til ansvar for handlingene i Kongo. Og vi må ta selvkritikk på at Vesten har støttet at Rwanda har blitt et diktatur, forteller Pouillard.

universitas@universitas.no

VITNEMÅLSUTDELING: Mens Habayaremye fullførte bachelorgraden sin var familien i Nord-Kivu nødt til å flykte.

FOTO: PRIVAT

DRØMMEJOB: Lydie Myango (21) studerer engelsk fordi hun enten vil bli lærer eller oversetter.

FOTO: PRIVAT

Vi har ennå ikke hørt om universitetene vil åpne

Fadhili Habayaremye Célestin (22), student

– Dersom noen fra M23 liker deg ber han deg bli med ham, og så voldtar han deg. Jeg har ikke opplevd det, men hørt det fra andre, sier Myango.

Unicef har rapportert om en femdobling av voldtektssaker i området, begått både av M23 og den kongolesiske hæren.

Også Habayaremye forteller om rykter:

– Noen sier M23 tvinger unge til å bli med i hæren, men broren

fra Kongo. EU revurderer nå en handelsavtale med Rwanda om koltan, et mineral som ikke forekommer i Rwanda. Pouillard tror etniske konflikter, krigsprofitt og mineraler virker sammen som årsak.

Hun forteller at Kongos president har vært skarpere i kritikken av Rwanda, samtidig som han kritiseres for å ikke ha løst konflikten i Øst-Kongo.

– Rwanda har fått selvtilitt

STENGT SKOLER: Skoler har vært stengt i Bukavu etter at M23 tok makten.

FOTO: PRIVAT

FRYKT: Like etter at M23 tok over byen var det ingen trafikk eller aktivitet.

FOTO: ETIENNE BYEKA MAZAMBI

DEBATT

Idé- og debattredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouiseandreassen@gmail.com 948 09 383

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

I den våte by

Uansett hvor mye samfunnet utvikler seg, er det vel mange av oss som fortsatt drømmer om et ganske så typisk A4-liv etter studiene. Få seg en jobb, møte den rette, gifte seg, kjøpe hus og hage, stifte familie når man er økonomisk klar for det og sånt. Men livet skjer, også i studietiden.

Med eksamener, foreningslivet og deltidsjobb er det så vidt du klarer å ta vare på deg selv. Ikke rart man får litt krise når et hyggelig ligg da plutselig utvikler seg til foreldreskap. Men frykt ikke. For selv om faren til ditt kommende barn ikke er det, er studentsamskipnadene der for deg når ting blir tøft. Spesielt Bergens studentsamskipnad Sammen, som også leverer underholdning av ypperste kvalitet. I en video på Sammens insta-

gram møter vi en stakkars student. Alt hun ville var å nyte studielivet i den våte by. Men hun har klart å bli gravid. Og dét med den verste sorten: Siddisen. For Stavanger-gutter kan å sjarmere, men stiller de opp når du virkelig trenger dem? I videoen forteller jenta gutten at hun er gravid. Svaret hun får på den store nyheten er følgende: «Du koddet? Ka faen gjør me da?» Skuffende, men intet annet å forvente av én som bare ville leve livets glade dager med sine tjommis. Mens «Jeg bruker ikke kondom» dundrer i bakgrunnen, og siddisen legger hodet oppgitt i hendene sine, popper teksten «Søk barnehageplass innen 1. mars» opp. Igjen har Bergen bevist at de er best på studentvelferd, og best på PR.

ALA

Stavanger-gutter kan å sjarmere, men stiller de opp når du virkelig trenger dem?

Ukas overhørt:

Forskere har nå slått fast det gutter alltid har visst.

Finn Bjørn Tønder, Nettavisen 2. mars

Hvis ikke nav tvinger meg til å slutte på studiene gleder jeg meg til å finne ut om lingvistikk fortsatt er hf-studiet med høyest allværsjakkefaktor

k.@snegurotsjka.bsky.social

Kunst er jo så sensuelt, så det er ikke noe for meg.

SV-student om kunsthistorie

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?

Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

ILLUSTRASJON: SARA AARØEN LIEN

Et friskt pust blant innbilt eksos

Kvinnehelse omtales ofte som et betent tema. Da er det fint at det finnes leger som tør å uttale seg om unge kvinners fantasi og kroppens egentlige enkelhet.

Petit

Kajsa Ettrup Lilledalen,
journalist i Universitas

Da jeg dro til en hjertelege for noen måneder siden var håpet mitt å kunne puste litt roligere med tanke på min arytiske hjerterytme. Ikke i min vilste fantasi hadde jeg kunnet forutse at legen kunne revolusjonere mitt tankesett om kvinnesykdommer. Hva visste vel jeg. Å innse at jeg (og kvinner generelt) innbiller oss symptomer og bekymrer oss til sykdom, var en åpenbaring. Det har gitt meg for evig senkede skuldre og blåst bort all mulig helseangst.

Legekunsten er oppdatert, objektiv og kjønnsnøytral. Året er 2025, noe annet hadde vært rart. Tidligere kunne jeg forville meg inn i de radikale kvinneaktivistenes ekkokamre om manglende forskning, bagatelliserende holdninger og nedlatende behandling. Nå vet jeg heldigvis bedre. Jeg har innsett at helsa mi styres av hodet, ikke av kroppen, og det er befriende.

Under legetimen satt hjertelegen på sengekanten. Han snakket ikke særlig mye om hjertet mitt annet enn å bekrefte at «joda du har arytmi». I stedet brukte han tiden på etterlengt og helhjertet folkeopplysning. Han berettet sine refleksjoner om min generasjons lathet og jenters hysteri. Som både kvinne og

ung voksen var hans monolog et treffsikkert tiltak.

Aldri igjen skal jeg belemre en vis mann i hvit frakk unødig, men heller huske på legens råd: «Legg vekk Netflix og se hvor gøy det er å bli i senga da».

Forfrisket, og i hjertelegens ånd, skjønner jeg at kvinner kanskje skal lære litt av gutta. Vente med å sjekke føflekken til den ligner en mørk, blødende basketball og heller overdøve kroppens beskjeder med Oscar Westerlins Youtube-leksjoner. Maset om kvinnehelse er sikkert overdrevet uansett. Pingler med PCOS og endometriose måkke tro de er de første som har ligget på badegulvet i fosterstilling. Man kan heller grine og grunne over sitt psykologiske hysteri.

Helsekøene ville i hvert fall blitt mindre dersom kvinner sluttet å undersøke hver krik og krok av maskineriet vi kaller kroppen ved enhver fartsdump, sant? Hvis vi biter tenna sammen til vi hoster så vi kaster opp og har jobbet til vi svimer av, vil kanskje legene, som min hjertelege, ha litt mer tid til å lese seg opp og bekrefte sammenhengen mellom kvinners autonomi og hysteri.

Fra nå vil jeg heller investere i mindfulness-apper. Med mitt uregelmessige, dunkende hjerte i hånden, smiler jeg av mine innbilde symptomer. Jeg finner gjerne fram en god selvhjelpsbok, fortrinnsvis skrevet av en mann. Aller helst en hjertelege.

debatt@universitas.no

Jeg har innsett at helsa mi styres av hodet, ikke av kroppen, og det er befriende

Rektoratet på UiO er ikke en standup-gig

Harald Eia burde ikke være viserektorkandidat for formidling.

Rektorvalget

Tyra Grasmø,
masterstudent i
sosiologi ved UiO

Rektorkandidat Giske Ursin forklarer i et intervju med Universitas 18. januar at hun valgte sosiolog og komiker Harald Eia som viserektorkandidat for formidling på grunn av nettopp hans formidlingsevne. Hennes håp er at han skal sørge for at universitetet kan motta flere pengegaver og privat finansiering. Som komiker med hovedfag i sosiologi skal Eia bringe forskning til folket, slik han har bedrevet i sin karriere fram til nå. Da er det verdt å se litt nærmere på denne karrieren.

For det er ikke første gang

Eia har vært involvert med UiO etter at han ble uteksaminert i 1992. I NRK-programmet Hjernevask intervjuet Eia forskere på universitetet uten å fortelle dem hva intervjuene skulle brukes til. Kjønnsforsker Jørgen Lortenzen tok Eia til Kringkastningsrådet med anklager om kryssklipping og uetisk journalistikk. Eia ble kritisert for hva som virket som en forutinntatt agenda og at han stilte forskere han var uenige med bevisst i et dårlig lys, noe som bidrar til mistillit mellom journalister og forskere, og i verste fall skaper forskerforrakt.

Noen forskere trakk seg i protest, noe også professor emeritus i sosiologi ved UiO Willy Pedersen ville gjøre hvis ikke intervjuet ble gjort på nytt på en mer redelig måte. Pedersen kritiserte intervjumetoden til Eia, som virket som en avhørssituasjon, og at han skapte kunstige og unyanserte skiller.

Denne kritikken kom på nytt da Eia uttalte seg om ME på Dagsnytt 18 i 2022. Eia presenterte uvitenskapelige myter og fordømmer om ME som fakta, for eksempel at sykdommen bare sitter i hodet

han snakker med og om, virker det som at Eia bryr seg mer om å være kontroversiell for å lage «spennende» underholdning og få seere. En grunnpilar i forskning er at vi ikke skal gjøre harme mot

sker han visstnok å betale tilbake, men er det ikke UiO som betaler lønna hans hvis Giske Ursins team blir valgt? Trenger han egentlig å være viserektor for å drive med formidling?

Jeg synes ikke en komiker med tvilsomme formidlingsmetoder, som ikke engang møter opp på valgmøter, og som mangler tillit både innad i sin tidligere fagdisiplin og hos forskere generelt, burde sitte i førersetet av Universitetet i Oslo. «Jammen, i svarte! Jeg tror kanskje jeg har noe å bidra med her!» holder ikke mål når man har andre seriøse og kompetente viserektorkandidater på de andre rektorteamene. Det taler ikke godt for hvilken mentalitet Ursin stiller med når hun ønsker å sette Harald Eia i toppen av UiO.

Kanskje bedre om han søker på en stilling som kommunikasjonsrådgiver i stedet.

debatt@universitas.no

En komiker med tvilsomme formidlingsmetoder burde ikke sitte i førersetet av Universitetet i Oslo

på pasientene. Motdebattant Nina Elisabeth Steinkopf mente han bedrev gaslighting, og psykologispecialist Frøydis Lilledalen fryktet for økt stigmatisering av folk med ME etter Eias podkast om samme tema.

I stedet for å presentere reelle fakta og forskning på en god måte som ikke går utover dem

dem vi forsker på og uttaler oss om, og den etiske plikten har Eia tydeligvis glemt i løpet av de 33 årene som har gått etter sist han var i akademia.

Eia forteller selv til Khrono 28. februar at han har vært en parasitt ved UiO og utnyttet forskerne for informasjon som han har brukt til å tjene penger. Som viserektor øn-

Svar til Grasmø

Jeg har mye å lære, men Grasmø sin kritikk kan likevel diskuteres.

Rektorvalget

Harald Eia, sosiolog
og programskaper

Tyra Grasmø kommer med interessant kritikk av min formidlingskarriere. Ikke av Brille, Sånn er Norge eller Sånn er du, men av Hjernevask og en opptreden i en ME-debatt på Dagsnytt 18. Det er en fin anledning til å diskutere noen viktige poeng.

Grasmø skriver helt riktig at vi fikk mye kritikk for Hjernevask som gikk på NRK i 2010. En del av denne kritikken var på sin plass. For eksempel fungerte det dårlig at de som ble intervjuet ikke fikk

vite på forhånd hvilke spørsmål de skulle få. Derfor tok vi noen intervjuer om igjen, så forskerne visste hva jeg skulle spørre om.

Men når Grasmø skriver at «han stilte forskere han var uenig med bevisst i et dårlig lys», så er jeg ikke enig. Vi forsøkte å få frem alle perspektiver best mulig. Da vi publiserte hele råopptaket av intervjuet med Jørgen Lorentzen, var det ingen som mente vi hadde fremstilt hans synspunktet på en gal eller tendensios måte.

Jeg mener at vi gjorde mye riktig i Hjernevask. Vi avslørte uvitenskapelighet og ideologiske blindsoner hos en del forskere. Og vi presenterte atferdsgenetiske funn på en god måte. For dette fikk vi Fritt Ords Honnør.

Så til min opptreden i ME-debatten på Dagsnytt 18. Jeg er den første til å innrømme at jeg gjorde en litt ynkelig figur her. Men det handlet ikke så mye om det jeg

sa. Det handlet om at jeg var feig og utydelig. Grasmø skriver: «Eia presenterte uvitenskapelige myter og fordømmer om ME som fakta, for eksempel at sykdommen bare sitter i hodet på pasientene.» Jeg burde i stedet ha sagt at ME er en sykdom som ikke bare kan forstås biologisk eller biomedisinsk. Jeg

som biopsykososiale tilstander er nemlig ikke «uvitenskapelige myter og fordømmer», som Grasmø påstår, men samsvarer med nasjonal kompetansetjeneste for CFS/ME, og med Oslo Chronic Fatigue Network som består av omtrent 100 forskere og klinikere (omtrent halvparten fra Norge).

Ettersom det er kontroversielt å snakke høyt om denne forskningen, på grunn av sterke reaksjoner fra aktivister (en rapport fra Science Media Centre nevner CFS/ME eksplisitt), er det viktig at ledelsen ved UiO backer de forskerne som arbeider med denne lidelsen.

Jeg tror mitt fortrinn er at jeg tåler å være redd (selv om det ikke virket sånn på Dagsnytt 18), og at jeg ønsker og evner å formidle forskningsbasert kunnskap til et stort publikum. Dette bør selvsagt gjøres på en måte som ikke stigmatiserer dem man uttaler seg om. Her har jeg helt sikkert masse å lære. Og det er nettopp kritikk, som fra Tyra Grasmø, gjør at jeg kan bli bedre.

debatt@universitas.no

Jeg tror mitt fortrinn er at jeg tåler å være redd

burde lagt til at en reduksjonistisk biomedisinsk forståelse av ME kan være direkte skadelig ved at det fratar pasienter og pårørende håp om bedring og svekker tilliten til helsevesenet.

Forståelsen av ME og andre langvarige utmattelsestilstander

Dette forskningsmiljøet tilknyttet UiO er det eneste i Norge som aktivt undersøker behandlingsmuligheter for denne pasientgruppen, som i dag står uten effektive løsninger. De representerer det eneste reelle og vitenskapelig funderte håpet for dem som lider.

Ukas sitat:

Er det bedre å komme i andre enn å gå i seg selv, Høyre?

Akademikernes realitysjekk

Politikere, rappere, frisbee-proffer og advokater – reality-TV har gått fra en silikonreklame til kanskje den mest mangfoldige bransjen vi har. Men en gruppe har enda ikke bitt på den folkelige basillen: Hvor er akademikerne?

71 DOKTORGRADER NORD: Det forblir nok på illustrasjonsbordet.

ILLUSTRASJON: KRISTOFFER SØVIK

Reality

Tekst Agnes Felicia Sandmo Brenna
Foto Ruben Grøndahl Utaker

«Ingen sær kunstfilm. Mer av det du egentlig vil se», lød det fra TV 2 før jul, da de reklamerte for sin videre realitätsatsing. Meldingen fra TV 2 var klar: Det pretensiose og pseudointellektuelle er ut – vi vil heller se norske kjendiser gå tur, kjeffe på hverandre og leke gjemsel. Mediegiganten hadde et poeng: I 2024 var det 31 norske

realityserier på TV, der storsatsninger som Spillet snittet på en million seere per episode.

Klassekampen skjøt tilbake: «sær kunstfilm, bekmørk sosialrealisme og spansk krim kan være vel så interessant som Kompani Lauritzen og The Voice».

Og med dét hadde kulturkrigen dratt nye linjer: Det var ikke lenger woke mot anti-woke, det var det intellektuelle mot det folkelige.

For realitybesatte studenter Oslo over, var debatten rystende.

Var akademia og reality virkelig som vann og olje? Eller kunne en kombinasjon av de to begrave stridsoksen en gang for alle? I et splittet samfunn må noen ta steget over til den andre siden – en akademiker må inn i realitybobla.

For bransjen som pleide å bestå av ukjente mennesker kåte på penger, publisitet og hverandre, er i dag en lapskaus av usannsynlige kjendiser. Realityikonene Isabel Raad og Melina Johnsen har blitt erstattet av politiker Mimir Kristjánsson og prest Thor Haavik.

Folket elsker åpenbart nerdete

Jeg har blitt spurt om å være med på mye tøys

Hans Olav Lahlum,
historiker og sjakkcommentator

tilskudd til realitygjengen – like-

vel står de mest nerdete på side-linja. Er det en lavkulturforakt som holder akademikerne tilbake, eller venter de på et dytt fra en masete Universitas-journalist?

DÅRLIG START

En god realityprofil har karisma, skarp tone og et kjent fjes. Vi begynner derfor reisen med å sende mail til en av de skarpeste tonene vi har på universitetet: utenriks-politisk ekspert og professor i statsvitenskap Janne Haaland Matlary. Har hun noen tanker

om realitybransjen, eller kanskje hun vil riffe litt om spillteori for å forklare maktkampen til Gaute Grøtta Grav på 71 grader nord?

Tilbakemeldingen fra den tidligere statssekretæren er dessverre slående. «Jeg har ingen interesse for reality-TV. Har aldri kastet bort tiden på det og kommer heller ikke til å gjøre det.»

MASKORAHMA

Med et lite hakk i selvtilliten, når Universitas ut til historiker og sjakkcommentator Hans Olav Lahlum. Her må sjansene våre være større: Lahlum er ikke fremmed for TV-skjermen, og med sin karakterisk klumsete utstråling, kan han være et perfekt tilskudd i realityen. Men da vi begynner intervjuet, forstår vi at vi ikke er de første som tenker det.

– Jeg har blitt spurt om å være med på mye tøys, og måttet si strengt nei flere ganger, forteller Lahlum.

Akkurat hva han har sagt nei til, vil han ikke si. Men det dreier seg om «dancing, kokkelering og annet tull han ikke kan». Han synes ikke reality-TV er særlig spennende å se på heller.

– Alle disse programmene handler om amatører som konkurrerer i ting de ikke kan. Da foretrekker jeg å se folk gjøre ting de har talent i.

Det er greit at Lahlum foretrekker sjakken, men *noe* reality må han vel like?

– Jeg ser alltid på Mesternes mester, svarer han etter litt masing.

Akademikerne vi kjenner til har ingen sjanse der. Lahlum monstret nok vårt skuffede uttrykk, for nå kommer han på ett program til.

– Jeg og samboeren min ser også på Maskorama!

– Kunne du vært med der? Lahlum ler og trekker på skuldrene.

– Det eneste jeg kan si er at jeg

Kierulf forteller oss at hun ikke ser på reality, men forsikrer om at det ikke har noe med en forakt for lavkultur å gjøre. Hun har bare ikke tid til det, sier hun smilende, men det «kan sikkert være gøy». Vi nikker, og svarer at det «selvfølgelig er veldig forståelig», som om voyeurisme ikke gir oss den beste formen for skadefryd.

– Jeg er ofte ute og kommenterer på dagsorden, den har blitt et slags realityshow i seg selv! sier hun fornøyd.

Politisk satire er supert, men det er ikke akkurat det vi er ute etter. Vi forsøker derfor å fortelle om avisen sin bredere plan om å få akademikerne ned på realityjorda.

– Mange akademikere bør gjøre en bedre jobb i å nå ut til mennesker utenfor universitetene, og det gjør man forsåvidt ved å være med på reality, sier Kierulf, men legger til:

– Jeg vil ut i offentligheten for å formidle faget mitt, ikke for at en tv-produksjon skal se hva som skjer når en kontorrotte blir med på 71 grader nord.

ET SISTE HÅP

Til slutt kontakter vi sosialantropolog og forsker Runar Døving. Han plasserer seg gladelig i kategorien «intellektuell elite», samtidig som han elsker ABBA og gir «helt faen i hva folk tenker om han». En perfekt kandidat for litt folkelig feltarbeid tenker vi, men dessverre ser ikke engang Døving på reality. Han sier det samme som Lahlum: underholdning blir bedre med litt talent.

– Å se på norske realitykonkurranser er som å gå på et barneskoletalentshow. Ikke er de spesielt flinke – og ikke kjenner du dem heller. Det er litt stas når ditt barn spiller, men ellers er det innmari kjedelig, sier Døving.

– Det er samme grunn til at jeg har sluttet å se på norsk fot-

vorithobbyer, som faktisk kan kombineres med en realityopptreden: dansing.

– Jeg kunne gjerne blitt med på Skal vi danse. Jeg elsker å danse! I tillegg hadde det vært bra for

par små brosteiner fra Døving og Lahlum, har ingen kulturbro blitt bygget. Oppdraget har feilet – akademikerne bryr seg ikke om reality.

Hva gjør vi så når vi ikke kan

Jeg har ingen interesse for reality-TV. Har aldri kastet bort tiden på det og kommer heller ikke til å gjøre det

Janne Haaland Matlary,
utenrikspolitisk ekspert og professor i statsvitenskap

meg med noen måneder der jeg drakk og røyket mindre, sier Døving begeistret.

PÆRRADOKSET

Tilbake på kontoret, samler vi våre resultater. Til tross for et

velge, TV 2 eller Morgenbladet, Matlary eller Charter-Svein? For å avslutte identitetskrisen, spør vi våre nye akademikervenner om kulturstriden.

Døving sier at dette bare er tull – de som gjør narr av kultu-

reliten, gjør narr av en samfunnsgruppe som ikke finnes. *Kultureliten er død, Norge drepte den.*

Lahlum sier at det alltid vil være noe eliteforakt i land som Norge. Kierulf mener at mediene får det til å virke mer polarisert enn det egentlig er, og at alle tolker hverandre i verste mening.

Og det er da det slår oss: Vi har vært så oppslukt i TV-en, at vi har realityfisert vår egen samfunnsforståelse. Bare fordi det er to allianser på Paradise, betyr det ikke at det er det i virkeligheten. Og uten en konflikt, trenger vi ikke å tvinge frem en bro heller.

For lapskaus smaker best uten trøffelolje. Vi får la akademikerne bli på sine støvete kontorer og forelesningssaler. Med mindre de har et brennende ønske om Maskorama eller Skal vi danse.

universitas@universitas.no

ANNONSE

GOTHIC MODERN

Fra mørke til lys
28.2.-15.6.25

Student under 30 år: 120,-
Medlem under 25 år: 349,-

Nasjonalmuseet

Å se på norske realitykonkurranser er som å gå på et barneskoletalentshow

Runar Døving,
sosialantropolog og forsker

ikke har vært med ennå.

Vi skjønner at dette er så langt vi vil komme med Lahlum, men det er godt nok. Om vi hører en gjøviking synge i et kongekostyme til høsten, vet vi kanskje hvem det er.

REELLITY

Neste ut er forsker på juridisk fakultet og offentlig debattant Anine Kierulf. Hun er en uttalt ytringsfrihetsforkjemper, som forhåpentligvis rommer den ukrenkelige retten til realitydeltagelse.

ball, legger han til.

Til tross for hans, dessverre, veldig gode analogi, er vi ikke helt overbevist. Selv om han ikke liker å se på reality, kan han vel bli en deltager? Tidlig i intervjuet fortalte Døving oss at han er fan av Sophie Elise. Vi gjør et lite forsøk på å friste ham med at de sikkert kunne blitt venner på tv-skjermen, men det fungerer ikke.

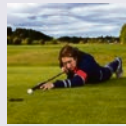
– Aldri i livet at du ser meg på Farmen, konstaterer han.

Til slutt kommer vi likevel frem til en løsning. Døving forteller oss om en av hans fa-

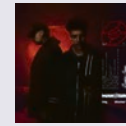
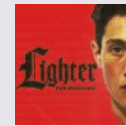
Anmelderredaktør: **Oscar Grimstad**
oscar.grimstad@gmail.com 41 11 08 90

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Healthy Choices - How's your blackout going
It's going very well, thanks!**Haakon Ellingsen - My Little Home**
Denne kunne fort vært å finne på B-siden på en McCartney-plate. Søt, finurlig liten låt!

Universitas advarer

Makosir, Stig Brenner - Bedre Sånn
Det lyder som alle P3-journalister våte drøm, men ikke la dere lure: Dette er rævva. Kref i ørene!**Kyle Alessandro - Lighter**
Hvis dette var alarmlyden min, hadde jeg aldri snoozet et sekund mer i mitt liv.

Studentgoder:

Gi oss idag vårt daglige gnoms!

Studentenes årlige overflødigshorn setter stadig nye rekorder i ufordøyelige fettsyrer og karsinogene tilsetningsstoffer. Men i år var det et par helsebringende og velsmakende lyspunkter i posens mørke dyp.

Studentpakken

Hva: En pose med goder som deles ut rundt semesterstart.

Ute er det grått og vått. Semesteret er i sin oppmarsj. Storstipendet er for lengst forduftet. Men plutselig skjer det. Alle vet dypt i sine hjerter hvilket livsens under som er i ferd med å utspille seg der de med andek-tige blikk og fromme føtter iler som maur til en sukkerbit. Studentpakken har inn-tatt campus, og i år kan posen med fryd og gammen vises frem – for så tung har nok posen aldri vært.

Det er et forfriskende syn å titte ned i posen, med flere nye produkter, og selv-

følgelig noen faste gjengangere. Her finner man som vanlig en pose tacokrydder, en liten pose Doritos og en testpose med intimvask. Helt greie produkter, men det gir ingen bakoversveis.

Av nye ting i posen er det særlig en stor rød boks som forfører hånden min i sin retning. I motsetning til før hvor vi har fått en stusselig enkeltservering med hurtigkaffe, får vi nå en hel boks. En spennende ting med denne kaffen, er at den får *nutriscore* på mørkerøde E, mens Doritosene ligger på en lysegrønn B.

En pose innbakte peanøtter med BBQ-smak er en annen stor ting i pakken. De smaker overras-kende godt, men kommer man til bunns i posen, er det nok mest mageknip å finne. I år blir også en pose granola gledelig blir spist opp, men i bunnen av posen blir jeg konfrontert med at jeg ikke har råd til granola i mitt matbudsjett, bare mysl.

Jeg savner sjokolade for å rense

vekk saltbelegget som har lagt seg i tann-gropene - men heldigvis kan sukke-ret fra Juicy Giants etse bort det meste! Dessverre var det nesten bare gule og røde godteribiter i min pose, som hadde den desidert mest falske smaken. Etter å ha vasket aspartamet ut av munnen, tilbyr posen en fin vaselintube som kan brukes til å rehydrere leppene.

Det beste ved hele posen er nok et helt glass med pesto av typen Barilla alla Genovese – luksusvare! Dette glasset alene er det som har gitt årets pose sin tyngde, og gir også årets pose sin slående verdi.

Den eneste massive kritikken jeg kan skrive under på er at flere folk før meg fikk opptil tre poser kastet etter seg, mens desperate jeg bare fikk én! I tillegg ble jeg gjort opp-merksom på at noen også bare fikk én pose, men tre av hver ting oppi posen! Ydmykhet er sjelens pryde, og antageligvis klarer ikke de som grafset til seg tre poser å skvise seg inn gjennom perleporten med sitt nyervervede sideflesk.

Uansett er det faktisk 3262,36 gratis kalorier i posen – hvorav hele 710 kalorier stammer fra boksen med kaffe, siden

den er proppa av sukker, sirup og fullherdet vegetabilsk olje. Hadde vi bare fått en slik pose om dagen, tror jeg idéen om heldidsstudenten atter kunne stått opp fra de døde! Ikke vet jeg hvorfor det hektes en pose med spiselige gaver i studentenes kalde fingre hvert eneste år, men jeg velger å forklare det med et sentralt begrep i vår kristne kulturarv: Guds nåde. Takk, kjære Skaper. *Gnoms. Gnoms. Gnoms.*

Freyja Eikrem Ims
anmeldelser@universitas.no

FOTO: SARA AARØEN LIEN

Teater:

Kool Kool Kaos

«Kool Kool Kina» prøver å røre ved mange samfunnsaktuelle problemer, men feiler i forsøket på å si noe fornuftig om noen av dem.

Kool Kool Kina

Hvem: Regi: Line Heie Hallem & ensemble.
Skuespill: Frank Kjosås, Line Heie Hallem og Amalie Hyun Ju Eggen
Hva: Teaterforestilling
Hvor: Vega Scene

Sentralt i teaterforestillingen *Kool Kool Kina*, står universitetsprofessor Oskar (spilt av Frank Kjosås) og den sleivkjefte bloggen hans med samme navn. Oskar langer ut omprostituerte, fattigdom, transpersoner, vestlige verdier, og så klart Kina. Dersom du syntes dette høres ut som for mye å presse inn i 85 kjappe minutter, har du helt rett.

Åpningsmonologen til Oskar handler om Kinas arbeid med å løfte folk ut av fattigdom. Det finnes to typer mennesker, ifølge Oskar: De som bor inni kuppelen der det er økonomisk stabilitet og velstand, og de som bor utenfor. Kina har angivelig løftet 400 millioner mennesker inn i kuppelen siden 70-tallet, og derfor må de jo være et bra land. Monologen tar riktignok en brå vending på slutten,

FOTO: ATLE AURAN, VEGA SCENE

med en dessverre svært dagsaktuell støtte til Russland og en uheldig nazihilsen. Dette resulterer i Oskars avsigelse fra Universitetet i Oslo, og fungerer som stykkets utgangspunkt. Herfra går det nemlig for alvor til hundene.

I løpet av fortellingen prøver Oskar ut narkotika, Nav og det han selv så delikat kaller «thaihorer». Mens stykket utfolder seg, mister han mer og mer kontroll over seg selv. Riktignok beveger Oskar seg fra å være en glødende kinesisk patriot fra Norge, til å stille litt flere spørsmål. Men det

er ikke nok, og stykket ender dessverre med at Oskar ikke har lært noe særlig. Til dels skyldes det at stykket prioriterer en håndfull sidekarakterer som ikke fortjener i nærheten av plassen de får.

Det at stykket er så bredt, går på bekostning av den emosjonelle tilkoblingen til karakterene. Vi blir kun kjent med Oskar, verdensmester i å være patetisk. Han er skilt, fattig, alene og kvinnefiendtlig. All kritikk av vesten han kommer med blir avfeid som en kynikers vrangforestillinger. Det blir ikke god satire når man i tillegg gjør denne mannen til en komplett idiot. Jeg kjøper ikke at en professor på et universitet ikke visste at barn ble drept i Uighur-leirene i Kina, eller at Tianamen Square-massakren faktisk skjedde. Han er ikke troverdig i det hele tatt.

Til tross for at stykket har mange bikarakterer, består oppsetningen av kun tre skuespillere. Frank Kjosås, Line Heie Hallem og Amalie Hyun Ju Eggen er dyktige alle sammen, og spesielt de to sistnevnte glir sømløst mellom de forskjellige karakterene de spiller.

Der stykket mister meg, er imidlertid manuset. Øyeblikk som åpenbart er ment som emosjonelle vendepunkt faller flatt, og øyeblikk som skal være morsomme får meg til å himle med øynene. Vitsen om at Kool Kool Kina er forkortet som KKK, men at det ikke er Ku Klux Klan, blir gjentatt kanskje fem ganger.

Det skal sies at det var brølende applaus når stykket endelig var over, så det er godt mulig at jeg bare ikke er kultivert nok til å kunne nyte dette kaoset. Det treffer bare ikke meg.

August Søreide
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

En pust i bakken

Hvem: For folk med høye skuldre Hva: Sagene samfunnshus
Hvorfor: Ufortjent kritikk

For å være ærlig vet jeg egentlig ikke så mye om Sagene samfunnshus. Jeg har sjeldent tatt turen innom, før nylig. Jeg vet ikke hvem som spiser på restauranten der eller sitter og drikker øl utenfor i sola, annet enn at de som gjør det ser avslappede ut. Jeg lurer på om de vet noe om livet som jeg glemmer innimellom. For noen somre siden forsøkte jeg å finne ut av hvordan livet burde leves. Jeg søkte jobb på et eldre hjem i håp om at de gamle hadde noe klokt å lære meg. Dessverre møtte jeg bare på drama og folk

som lå med hverandre, sånn som alle andre steder i samfunnet. Jeg ble ikke stort klokere. Men på Sagene samfunnshus derimot, er det annerledes. Det kan godt hende folk ligger med hverandre der og, men likevel opplever jeg at bygget har en annen harmoni. Her møtes alle, barnefamilier som eldre, alkoholikere som rike, tror jeg i hvert fall. Over folks avslappede rygger og lave skuldre henger glade malerier. Brosjyrer om kunst, korgrupper og tegnekurs ligger på benkene under. Og innerst i lokalet finnes et yogarom som alltid er fylt med sol og hvile. Det er det fineste rommet i hele bygget.

Hedda Aker, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Unngå statsledere på do

Hvem: Toalettbrukere Hva: Statsledere på do
Hvorfor: Psykisk helse

Nylig skjedde det noe mystisk i kollektivet. En dorull med et bilde av Donald Trump dukket uforvarende opp i dorullskuffen på badet. Det førte til reaksjoner og diskusjoner i heimen, hvem hadde lagt den der? Ingen av mine samboere har innrømmet at det var en av dem, kanskje var det bare en prank av en besøkende. Det er likevel mindre viktig. For en uke siden var jeg nemlig ute for ulykken. Alle de andre rullene var borte, og Trump-rullen sto igjen som siste reserveløsning. Det er i slike tilfeller gode råd blir dyre:

Rullen førte med seg langt større utfordringer enn jeg forutså. For det første var kvaliteten elendig. Ett (!) lag med tørt, porøst papir som smuldrer opp ved bruk. Punkt to: rullen ble værende. Kvaliteten på rullen var så dårlig at ingen ville bruke den. Det førte til at Trumps truttmunn var det første som møtte meg hver morgen, og det siste jeg så hver kveld. Lærdommen er altså denne: Hold menn som Trump unna doene, do-rullene og alle andre steder de kunne finne på å infisere. Da blir hverdagen lettere å håndtere.

Hallvard Misje, journalist i Universitas

Revy:

Humor på jussen, hvem skulle trodd!

Norges kommende advokater er flinke, sjarmerende og morsomme, og har helt syke mengder energi. Derfor blir de også parodier på seg selv og problemet de prøver å belyse.

Boardinggruppe C - Cabaret Intime

Hva: Revy
Hvor: Frokostkjelleren
Når: 24. februar - 28. februar

På vei ned til Frokostkjelleren, jusstudentenes vannhull ved Karl Johan, sniker jeg meg forbi ulike vorskgrupper i kampen for en bedre plass i køen. På jussen opererer de ikke med nummererte seter, her gjelder prinsippet om første mann til mølla, som ellers i advokatbransjen. Litt fremmedgjort blant vendende advokater, og det ikledd flanel skjorte, spør jeg en av jentene i køen om jeg har kommet til rett sted. Hun ser meg i øynene, måler meg opp og ned og snur seg demonstrativt, uten å svare. Frykten jeg fornemmet på forhånd var på vei til å gå i oppfyllelse, hadde jeg virkelig kommet til løvens hule? Hvem er egentlig jusstudentene? Når kommer parodien på Jon Christian Elden?

Årets revy, *Boardinggruppe C*, starter med et smell av et musikalnummer. Skuespillerne har kommet inn på jussen og synger om sine juridiske idoler. Han ene vil bli som han i *Suits*. En annen «skal bli jurist, jævla kommunistgjeng, jeg er ikke feminist.» En tredje er ikledd Palestina-skjjerf og Blindern-klær og synger at «menn kan gå og dø». Skuespillerne karikerer, synger harmonier og danser. Regien er god. Bandet er med på leken og jubelen står i taket. Ølen flyter, spesielt blant guttegiengen bak meg.

Åpningsnummeret går over i en sketsj om fadderuken. Energi-

INTENST: Det stod ikke på energien i årets jussrevy.

FOTO: SOLVEIG SKAAR LJONES

nivået på scenen er komisk høyt, ikke ulikt faddere med overtelling i august. Samspillet mellom skuespillerne flyter godt og fortsetter slik resten av kvelden. Her får vi også første eksempel på god komisk timing, som høster mye latter. Juliane Lorentzen Bjelde spiller edru fadder og får hele salen til å le, nesten uten å si et ord. Så kommer Jakob Blix-Nilsen inn fra siden med en parodi på en svensk kabinansatt som er så god at du tror du er på Gardermoen. I en absurd sketsj i tre deler kommer det frem at barn som reiser alene, egentlig er barn som ble forlatt av foreldrene sine på flyplassen, og som deretter tas opp i SAS-systemet. Sketsjen er det eneste som rettfærdiggjør revyens flytema, som ellers er noe søkt.

Skuespiller Andrea Moksnes må også trekkes frem. Hun lever for hvert øyeblikk, synger strålende og har en enorm energi på scenen. I en sketsj slåss hun om plass på en utedo over hovedtemaet til Carl Orffs «Carmina Burana» i sakte film. Det er gøy, men først og fremst veldig godt skuespill.

Boardinggruppe C inneholder alt en revy trenger for å være god,

og det er den virkelig. Sketsjene om fadderuken, studentquizen, bestejenter og Simen Velle er alle gode, men den intense energien har ingen ende. Etterhvert har man skjønnet poenget. Andre akt bærer også preg av enda flere interne vitser som er vanskelig å forstå for andre enn juristene.

Jævla kommunistgjeng, jeg er ikke feminist

Det gjør likevel lite for guttene bak meg, som blir stadig mer glad i musikkinnslagene for hver mugge øl som konsumeres. Selv om bandet spiller godt, er sangnumrene mellom sketsjene vanskelige å forstå. Det virker som de er der bare for å vise at skuespillerne også kan synges. Det kan de, men det er uinteressant når det ikke bygger historien.

Hva som egentlig er hovedhistorien innser jeg heller ikke før siste nummer, hvor arbeidslivet innhenter de ferdig utdannede jusstudentene. Da skjønner jeg endelig poenget med revyens

navn, *Boardinggruppe C*, som også spiller på karakterpresset blant jusstudentene. Utdanningen i rettsvitenskap er en av få utdanninger i landet hvor man fortsatt har normalfordeling på karakterene, altså at det bare er et visst antall studenter som får henholdsvis A, B, C, osv. Det har ført til et sterkt karakterpress blant mange flinke studenter. Showet avslutter med budskapet «du er mer enn karakterene på jussen», før de står smilende med jazzhands og svette. Moralen i revyen er altså at karakteren C også er god. Skuespillerne briljanse, energi og humor gjør dem til en parodi på seg selv – den flinke jusstudenten. Konkurransen var visstnok hard for å få en plass i skuespillerteamet. Det understreker problemet revyen prøver å ta brodden av.

Selv forlater jeg Frokostkjelleren glad og fornøyd etter en god revy, men tenker samtidig at det er koselig oppe på Blindern, med litt avstand til gjerne jurister.

Hallvard Misje
anmeldelser@universitas.noKulturkalender:
Konsertspesial

14/3 Konsert: Thåström

Det er lenge siden *Imperiet* og *Ebba Grön*, og det er lenge siden Thåström gikk solo og skrudde ned på både tempo og aggresjonsnivå betraktelig. Men karismaen og den musikalske briljansen er vedlikeholdt, også på sine eldre dager. I dag har den svenske pop-artisten en fast tilhengerskare som spenner fra det gamle publikummet til yngre generasjoner som har trykket han til sitt bryst. I høst slapp han dessuten sitt ellefte soloalbum. NB! Konserten er nesten utsolgt.

Hvor: Oslo Spektrum
Når: 14. mars kl 18.30

12/4 Konsert: John Olav Nilsen & Nordsjøen

For alle som på et tidspunkt har studert i Bergen, er John Olav Nilsen en kjent skikkelse. Med sin eiendommelige grønne frakk spankulerte han daglig gjennom Sydneshaugen, og ble for den innflyttede student en naturlig del av det bergenske bybildet. Men han er selvfølgelig først og fremst musiker. I 2009 slo Jon Olav Nilsen & Gjengen gjennom med albumet *For godt til å være sant*, og høstet nær sagt panegyriske anmeldelser over det ganske land. Flere av låtene har glidd sømløst inn i den norske rockekanon, deriblant «Diamanter og Kirsebær» og «Hull i Himmelen». 12. april kommer John Olav for å hedre albumet på Rockefeller. Vel møtt!

Hvor: Rockefeller
Når: 12. April kl. 20

4/4 Visekveld: Wold Wigen

I høst mottok tomannsbandet svært god kritikk i herværende avis, og ble beskyldt for å videreføre den ikke ubetydelige norske visetradisjonen etter blant annet Knutsen & Ludvigsen. Snakk om å hoppe etter ruccola! Men det står ikke til å nekte for at Wold Wigen forvalter denne arven med behørig respekt og musikalsk talent. Om knappe fire uker arrangerer de visekveld på Kampen Bistro – det har de også gjort tidligere, blant annet på den noe mindre ærverdige Hersleb Bar & Grill. Undertegnede kan vitne om at det da var anspor til svært god stemning, og det er ingen grunn til å tro at det blir annerledes på Kampen. Og ikke minst: gratis oppmøte!

Hvor: Kampen Bistro
Når: 4. April kl 20

Hva med gutta?

I denne utgaven av avisen har man kunnet lese om SiOs nye bind og tampong-stasjoner. Det som likevel har gått i glemmeboksen er tiltakene til gutta - vi lever tross alt i et likestilt samfunn. Det mannsdominerte arbeidsutvalget har forhandlet gjennom noen ting som skulle gjøre opp for at damene fikk viljen sin. Ad Notam-redaksjonen har begitt seg ut på universitetets toaletter for å snakke med de besøkende.

Alle herredoene til UiO har fått lukkede urinaler der man kan booke tider dersom man ikke liker lyden av andre besøkende. Disse urinalene er også utstyrt med dispensere som gir ut utgatte kondomer og blader med Donald Duck & co.

- Wæ! Jeg så deg ikke der, kvapp det til fra Jo Han

Petersen (23), som er en representant for menneskes likestillingsprosess på universitetet, og fortsatte:

- Nå har endelig gutta noe å se frem til når de skal på do, og ikke bare jentene.

I tillegg skal det nå åpnes et vaskeri på Blindern der frivillighet tas til et helt nytt nivå.

- Personlig har mamma alltid stått for sånne husarbeidsgreier, så dette høres flott ut, forteller student Manfred Pål Gatan (19)

Sist men ikke minst skal nå alle mannlige studenter i Oslo bli tilsendt en månedlig pakke med skjeggolje, gaffateip og en sekspakning med øl fra hjembyen. Ad Notam klør seg i skrittet og booker urinale tider flere uker frem i tid.

Av Frank

Ukas studentvin

BRENNENDE BLÅBÆR: Hva er vel bedre enn italiensk rødvin servert i en varm nyvaska kaffekopp? Ukas studentvin lukter plumme og rosin, og ser farlig fristende ut i kaffekoppene til panelet. Fra første sipp smaker den blått og litt surt, men uten bitterhet og en overdreven tyngde. Det er positivt! «Denne er bedre enn vinen på U1», konstaterer en fornøyd panelist, mens en annen mener dette er akkurat hva du finner i pappkoppene på kjellerpubene. Uansett blir vinen fort kåret som perfekt for store slurker og lange kvelder. Med tanke på prosent, smak og at vinen er økovenlig, er prisen fornøyd. Mens noen foreslår å drikke en hel av denne på vors, foreslår undertegnede heller å styrte en slik før du skal legge deg med sår hals, betente lunger og stigende feber. God forkjølelse! *Vin vurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.*

**Saladini Pilastrì
Rosso Piceno 2023**
Pris: 162,9 kroner
Land: Italia
Alkohol: 13,5 prosent

Freyja Eikrem Ims,
vinanmelder i Universitas

Vi spør

av Harrytass

ILLUSTRASJON: JONAS SANDBOE

Pucking hell!

I denne ukens utgave av Universitas kan du blant annet lese om at planene om å bygge ned urørt natur for å lage sprengstoffabrikk får blodet til å koke hos miljøvernere. Norge trenger sprengstoff, hevder Forsvaret. Har noen egentlig prøvd å tenke utenfor boksen? Vi spørredaksjonen finner fram pucken og løper ned på hockeybanen med en ekspert for å finne ut hvordan vi smakfullt kan redde naturen. Med skøyter på beina slår løsningen oss så vi burde brukt tanngard: hockeypulver! Hockeypulver er like kraftig som nitroglyserin (TNT) og dynamitt kombinert, hevder lillebror på sår. Produsentene av det grensesprengende pulveret svarer med en gang vi ringer, - pøkk yeah!

- Hei! Er dette produsentene av Hockeypulver?

- Ja, det er det!

- Jeg ser meg selv som en utenforboksen-tenker, eller inni- hockey-

pucken-intellektuell om du vil, og jeg har en del spørsmål angående sprengstoff.

- Angående hva?

- Angående sprengstoff, eller ja sprengstoffproduksjon da.

- Det kan jeg ikke-

- Det planlegges nemlig å bygge ned store mengder natur for å lage en sprengstoffabrikk i Hurummarka, ikke sant?

- Hæ?

- Har dere vurdert hockeypulver?

- Eh, unnskyld?

- Ja, for hockeypulver er jo veldig kraftfullt, så sterkt at jeg ikke orket spise det før jeg var søtten og et halvt, har dere vurdert å foreslå det som sprengstoff?

- Eh hehe nei, det har vi ikke? (nervøs latter).

- Hvor mye hadde én pøkk pulver sprengt tror du?

- Hva?

- Halve barcode kanskje? Det ville smakt godt.

- Ehm, nei?? Hvor var det du sa du ringte fra?

- Er dette en idé dere kommer til å foreslå for Forsvarsdepartementet?

- Nei..?

- Dere blir sikkert populære igjen da, hvis dere redder Hurummarka med Hockeypulver! For et markedsføringsgrep!

- ...

- Kanskje de bytter navn da også, til Hockeymarka?

- Jeg forstår virkelig ikke hva du mener.

- Okei, hvis dere ikke kommer til å gjøre det, kan jeg pitche forslaget?

- Ehh.., jeg skjønner ikke..

- Til Forsvarsdepartementet altså! Pitche det til dem, liksom. Er hockeypulver dødelig?

- Jeg tror du har misforstått hva hockeypulver er - Kan du si hvor du ringer fra?

- Det er ikke viktig. Vil du vurdere din stilling som velsmakende våpenprodusent?

- Nei. Det vil jeg ikke.

- Da blir det vel fred i verden da!

- Vi snållast!

KVISS-CORBIN

- Sunniva Gylver ble nylig biskop, men i hvilket bispedømme?
- Pave Frans I sliter mye med helsen om dagen, men hvor gammel er han?
- Hvilket navn tok Karol Wojtyła da han ble innsatt som pave i 1978?
- Hvor mange land må man minst gjennom for å komme fra Estland til Ungarn?
- Hvilken elv er den lengste i Afrika hvis man utelukker Nilen?
- Det har vært en stor uke for norsk film. Hvilken film ble nylig den første norske til å vinne Gullbjørnen?
- På Oscarfronten var det like stort da delvis norskproduserte *No Other Land* vant. Hvilken konflikt handler den om?
- Apropos Oscarutdelingen: Hvilken film vant flest priser?
- Og hvem vant prisen for beste mannlige hovedrolle?
- Hva var spesielt med takketalen hans?
- Hvilken tittel fra oldtidens Egypt betydde opprinnelig «stort hus»?
- Hvilken forhistorisk tidsperiode regnes som den yngste av Bronsealderen, Steinialderen og Jernalderen?
- Hvilken bjørnart går under det latinske navnet *Ursus arctos horribilis*?
- Hvilken av disse artene er den minste: Snømus, sølvev eller mink?
- Frank Lloyd Wright, arkitekten bak Guggenheim-museet, døde samme år som bygget stod ferdig, men hvor ligger det?
- Jan Inge Hovig tegnet et svært karakteristisk bygg i Tromsø som ble ferdig på 1960-tallet. Hvilket bygg er det snakk om?
- Hvilket årstall er det snakk om? Josef Fritzl blir dømt til livstid, Porsche blir del av Volkswagen-konsernet, Anders Fogh Rasmussen blir Natos generalsekretær, Joshua French og Tjostolv Moland blir dømt til døden i Kongo, *The Hurt Locker* vinner Oscar for beste film, Eminem gir ut albumet *Relapse* og Michael Jackson dør.
- Johannes Høsfloet Klæbo vant 20 km skiathlon ved ski-VM i Trondheim i helgen, men hva var spesielt med seieren?
- Mikaela Shiffrin tok nylig sin 100. verdenscupseier, men i hvilket idrett?
- Hvem tok i januar over stillingen som hovedtrener i Brann?

av Gabriel Corbin-Arntzen,
kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

0-4. Exphil på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5-9. AST1010 - Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

10-14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.

15-20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Oslo 2. 883. Johannes Paul II 4. 2 (Russland og Ukraina) 5. Kongeolven 6. Individuelle VM-gull fra renn lengre enn sprint 19. Alpin 20. Freyr Alexandersson 14. Snømus 15. New York 16. Ishavskatedralen 17. 2009 18. Det var hans første lengste takketalen i Oscarhistorien 11. Farao 12. Jernalderen 13. Grizzlybjørn 10. Drømmer 7. Israel-Palestina-konflikt 8. Anora 9. Adren Brody 10. Det var den

Rebus

av Smørbutikk

HINT: 15 grader på torsdag! Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Musk i maskineriet» Det klarte Richard og Julie, Magga og Chris, Immunistene